

No. of Printed Pages : 72
No. of Questions : 150
Time : 2 Hours 30 Minutes
Full Marks : 150

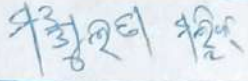
OSSTET-2024

PAPER-I

SET - D

Question Booklet No

147516

Secretary

Roll No. (in figures) :
(in words) :

Date of Exam

17-01-25

Centre Name

Govt. Girls High School, Rayagada

Centre Code

2702

PLEASE READ THE INSTRUCTION PRINTED ON THE BACK OF THIS BOOKLET

The candidates are required to answer all the Sections in the OMR Answer Sheet.

This Booklet is to be taken away by the candidates after examination is over and the OMR Answer Sheet to be handed over to the Invigilator(s) concerned.

THIS BOOKLET CONTAINS FOUR SECTIONS (SECTION - I TO IV)

SECTIONS	SUBJECTS	NO. OF QUESTIONS	FULL MARKS
A : Section - I	Odia (Compulsory for all Streams)	1 - 20 = 20	20
A : Section - II	English (Compulsory for all Streams)	21 - 40 = 20	20
B : Section - III	Optional (any one group/subject to be chosen)		
	Arts : Odia + English + History & Political Science + Geography & Economics	41 - 100 = 60	60
	Science (PCM) : Physics + Chemistry + Mathematics	41 - 100 = 60	60
	Science (CBZ) : Chemistry + Botany + Zoology	41 - 100 = 60	60
	Classical Sanskrit	41 - 100 = 60	60
	Urdu	41 - 100 = 60	60
	Telugu	41 - 100 = 60	60
	Hindi	41 - 100 = 60	60
C : Section - IV	Compulsory for all streams : Child Development, Pedagogy, School Management and Evaluation	101 - 150 = 50	50

A – SECTION – I
ODIA (COMPULSORY FOR ALL STREAMS)

ପ୍ରଦତ୍ତ ଅନୁଛେଦଟି ପାଠ କରି ପ୍ରଶ୍ନ (1-5) ଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।

ଦେଶ ତଥା ପ୍ରଦେଶ, ଯେ କୌଣସି ବିଶିଷ୍ଟ ଭୂଖଣ୍ଡରେ ଏକ ସାହିତ୍ୟ ତଥା ଏକ ଭାଷା ହେବା ଉଚିତ । ଭାବର ପ୍ରଚାର ନିମନ୍ତେ ଏହା ହିଁ ଏକ ମାତ୍ର ପଦ୍ଧତି । ପୃଥିବୀର ସୁସଭ୍ୟ ଜାତିମାନେ ଏହା ବୁଝି ଅଛନ୍ତି; ମାତ୍ର ସ୍ଥଳ ବିଶେଷରେ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଵାର୍ଥ ଓ ଆପାତ-ପ୍ରୀତି ବେଳେ ବେଳେ ଏ.ଭାବରେ ବିଶ୍ୱଜ୍ଞାନୀ ଘଟାଇଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଯୁଗରେ ସମସ୍ତ ପୃଥିବୀ ସମସ୍ତଙ୍କପାଇଁ ଏକ ପ୍ରକାର ଉନ୍ମୁକ୍ତ । ଜର୍ମାନ ଆମେରିକାରେ, ଆମେରିକାନ ଆଫ୍ରିକାରେ, ଇଂରେଜ ଭାରତରେ, ଭାରତୀୟ ଫିଲିପାଇନ୍ସରେ, ଜାପାନିଜ କାନାଡାରେ, କାନାଡିଆନ ବ୍ରାଜିଲରେ – ଏହି ପରି ଯେ ଯେଉଁଠାରେ ଇଚ୍ଛା ସେଠାରେ ସ୍ଥାୟୀ ବାସ କରିପାରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ନୂତନ ବାସଭୂମିକୁ ସେମାନେ ନିଜର ସବୁ ଘେନିଯାଆନ୍ତି, ମାତ୍ର ସାହିତ୍ୟର ଭାଷା ଘେନିଗଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କ ମାତୃଭାଷା ଯାହା ହେଉ ଦେଶୀ ଭାଷା ସ୍ଥଳ, କଲେଜ କଚେରୀ ଓ ଲେଖା ପଢ଼ା ଆଲୋଚନାର ଭାଷା ସର୍ବଦା ବିଶିଷ୍ଟ ଭୂମିଖଣ୍ଡରେ ଏକ ହେବା ଉଚିତ । କାଳକ୍ରମେ ସେହି ଦେଶଖଣ୍ଡର ଭାଷା ହିଁ କିପରି ତାଙ୍କର ମାତୃଭାଷା ହେବ, ସେଥିପାଇଁ ତାଙ୍କର ବିଶିଷ୍ଟ ଲକ୍ଷ୍ୟଥିବା ବିଧେୟ । ତାହା ନିଜଲେ ଫଳତଃ ସେମାନେ ହେବେ ଆତ୍ମସାଧନା ଓ ଦେଶଭୋଜନା । ଆପାତ ମୋହରେ ଏପରି ଆତ୍ମନାଶ ପ୍ରବଣତା ମନୁଷ୍ୟକୁ ବେଳେ ବେଳେ ଗ୍ରାସ କରେ; କିନ୍ତୁ ତାହା ଅନୁଚିତ । କର୍ତ୍ତବ୍ୟଜ୍ଞାନରେ ସେମାନଙ୍କୁ ମୋହ ଭେଦ କରିବାକୁ ହେବ ।

1. ଭାବର ପ୍ରଚାର ନିମନ୍ତେ କେଉଁଟି ଏକ ମାତ୍ର ପଦ୍ଧତି?

- (A) କ ଧର୍ମ, ଏକ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ
- (B) ଏକ ସମାଜ, ଏକ ଗୋଷ୍ଠୀ
- (C) ଏକ ସାହିତ୍ୟ, ଏକ ଭାଷା
- (D) ଏକ ନୀତି, ଏକ ନିୟମ

2. ନିଜ ଦେଶ ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟଦେଶରେ ସ୍ଥାୟୀ ବାସିନ୍ଦା ହେବାକୁ ଯାଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ସାଙ୍ଗରେ କ'ଣ ଘେନିଯିବା ଠିକ୍ ହେବ ନାହିଁ?

- (A) ସାହିତ୍ୟର ଭାଷା
- (B) ଧନ ସମ୍ପଦ
- (C) ପରିବାରବର୍ଗ
- (D) ଭସମଣ୍ଡି

3. ନୂତନଦେଶରେ ବାସକରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିର କେଉଁ ବିଶିଷ୍ଟ ଲକ୍ଷ୍ୟଥିବା ବିଧେୟ?

- (A) ନୂତନଦେଶ ତାକୁ ସମ୍ମାନିତ କରିବ ।
- (B) ନୂତନଦେଶର ଭାଷା ତାର ମାତୃଭାଷା ହେବ ।
- (C) ନୂତନଦେଶରେ ସେ ରୋଜଗାରର ସୁଯୋଗ ପାଇବ ।
- (D) ନୂତନ ଦେଶରେ ସେ ନେତୃତ୍ୱ ନେବ ।

4. ଆପାତ ମୋହକୁ କିପରି ଭେଦ କରିବାକୁ ହେବ ?

- (A) ସେସା ଦ୍ଵାରା
- (B) ବୈରାଗ୍ୟ ଦ୍ଵାରା
- (C) କର୍ତ୍ତବ୍ୟଜ୍ଞାନ ଦ୍ଵାରା
- (D) ସଂପଦ ଦ୍ଵାରା

5. ବିଶିଷ୍ଟ ଭୂମିଖଣ୍ଡରେ ସ୍କୁଲ, କଲେଜ, କଚେରୀ ଓ ଲେଖାପଢ଼ା କ୍ଷେତ୍ରରେ କେଉଁ ପ୍ରକାର ଐକ୍ୟ ରହିବା ଉଚିତ ?

- (A) ଧର୍ମଗତ
(B) ଭାଷାଗତ
(C) ସଂସ୍କୃତିଗତ
(D) ପରମ୍ପରାଗତ

147516

6. କାହାର ବାରମ୍ବାର ଉଚ୍ଚାରଣ ହେଲେ 'ଅନୁପ୍ରାସ' ଅଳଙ୍କାର ହୋଇଥାଏ?

- (A) ବର୍ଣ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣର
(B) ବ୍ୟଞ୍ଜନ ବର୍ଣ୍ଣର
(C) ଅବର୍ଣ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣର
(D) ସ୍ଵର ବର୍ଣ୍ଣର

147516

7. ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ଅଶୁଦ୍ଧ ?

- (A) ପିତାମାତାହୀନ
(B) ନିରପରାଧ
(C) ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵ
(D) ଅହର୍ନିଶ

147516

8. 'ଅସାମାଜିକ ବ୍ୟକ୍ତି' ଏହି ଅର୍ଥ ପ୍ରକାଶ କରୁଥିବା ରୂପିକ କ'ଣ?

- (A) ଏକଘରିକିଆ
(B) କୂପମଣ୍ଡଳ
(C) ଗୋଠଖଣ୍ଡିଆ
(D) ନାଟର ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ

147516

9. ହଇହୋ ବାବୁ, କଅଣ ହେଲାକି ? ରେଖାଙ୍କିତ ପଦଟି କେଉଁ ପଦ ?

- (A) ଅବ୍ୟୟ
(B) ବିଶେଷ୍ୟ
(C) ସର୍ବନାମ
(D) ବିଶେଷଣ

147516

10. 'ଚିତା କାଟିବା' ରୂପି କେଉଁ ଅର୍ଥ ପ୍ରକାଶ କରେ?

- (A) ଠକିବା
(B) ହାତରେ ଚିତା କଟାଇବା
(C) ମଥାରେ ଚିଲକିତା ଲଗାଇବା
(D) କାନ୍ଥରେ ଝୋଟି ପକାଇବା

147516

11. ବିପୁଳ ଧନ ମନୁଷ୍ୟକୁ ଶାନ୍ତି ଦେଇପାରେ ନାହିଁ । ରେଖାଙ୍କିତ ପଦଟି କେଉଁ ପଦ ?

- (A) କ୍ରିୟା
(B) ବିଶେଷଣ
(C) ସର୍ବନାମ

147516

(D) ଅବ୍ୟୟ

12. ସେ କେବଳ ଦୟାକୁ ମୁହଁଟି, ବିଦ୍ଵାନ୍ ମଧ୍ୟ । ଏହା କେଉଁ ପ୍ରକାର ବାକ୍ୟ ?

- (A) ଜଟିଳ
(B) ଯୌଗିକ
(C) ସରଳ
(D) ମିଶ୍ର

147516

13. 'ପଞ୍ଚମ ରାତିରେ କରଣୀୟ ଉତ୍ସବ' ଏହାର ସମାପ୍ତ ନିଷ୍ପନ୍ନ

ପଦ କଣ ହେବ ?

- (A) ପଞ୍ଚରାତ୍ରି
- (B) ପଞ୍ଚୁଆତି
- (C) ପାଞ୍ଚରାତ୍ର
- (D) ପଞ୍ଚାଙ୍ଗୀ

14. ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ଚର୍ଚ୍ଚିତ ପଦ?

- (A) ଚଳନ୍ତି
- (B) ଉଡ଼ି
- (C) ଜଟିଆ
- (D) ମାରଣୀ

15. "କ୍ରାନ୍ତି" ଏଠାରେ "ନ" ର "ଶ" ହୋଇନାହିଁ କାହିଁକି?

- (A) "ର" ପରେ ନଥିବାରୁ
- (B) "ନ" ତ ବର୍ଣ୍ଣଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବାରୁ
- (C) "ଆ" ପରେଥିବାରୁ
- (D) "ଆ" ବ୍ୟଞ୍ଜନରେ ଥିବାରୁ

16. 'ବାତବର ଚିତ୍ର ପ୍ରତିମା ପରି ଧରି ତା ଉଭା,

ବାତବର ମଧ୍ୟେ ପକାଅ ଆନ ସମାନ ଶୋଭା'
ଏହି ପଦରେ ବେଢ଼ ଅଳଙ୍କାର ପ୍ରୟୋଗ ହୋଇଛି?

- (A) ରୂପକ
- (B) ଯମକ
- (C) ଉର୍ପ୍ରେକ୍ଷା
- (D) ଉପମା

17. 'ବିରାଡ଼ି କପାଳକୁ ଶିକା ଛିଣ୍ଡିଲା' ରେଖାଙ୍କିତ ପଦରେ କେଉଁ

ବିଭକ୍ତି ଲାଗିଛି?

- (A) ଚତୁର୍ଥୀ
- (B) ଦ୍ୱିତୀୟା
- (C) ପ୍ରଥମା
- (D) ସପ୍ତମୀ

18. ନିମ୍ନୋକ୍ତ ବାକ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଥିରେ ଅଶୁଦ୍ଧି ରହିଛି?

- (A) ଅସ୍ତ୍ରାୟମାନ ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ ଦେଖ
- (B) ସଭାରେ ଲୋକମାନେ ଏକତ୍ରିତ ହୋଇଛନ୍ତି
- (C) ଛାତ୍ରଟି ଦିବାରାତ୍ର ପରିଶ୍ରମ କରୁଅଛି
- (D) ଜନ-ବିଚ୍ଚରଣ ଏକ ବଡ଼ ସମାସ୍ୟା

19. 'ଆମରଣ' ଏହା କେଉଁ ସମାପ୍ତ ନିଷ୍ପନ୍ନ ପଦ?

- (A) ଅବ୍ୟୟୀଭାବ
- (B) ବହୁବ୍ରୀହି
- (C) ଦ୍ୱିଗୁ
- (D) ବ୍ରହ୍ମ

20. 'ଦେଇଥିବା' ଏହିପଦରେ କେଉଁ ପ୍ରତ୍ୟୟ ରହିଛି?

- (A) ଥିବା
- (B) ଏଇଥିବା
- (C) ଇ ଥିବା
- (D) ବା

A - SECTION - II
ENGLISH (COMPULSORY FOR ALL STREAMS)

Read the passage carefully and answer the questions (from No. 21 to No. 25) that follow choosing the correct alternatives given -

If we would see our dream of Panchayati Raj, i.e., true democracy realized, we would regard the humblest and lowest Indian as being the ruler of India with the tallest in the land. This presupposes that all are pure, or will become pure if they are not. And purity must go hand-in-hand with wisdom.

No one would then harbour any distinction between community and community, caste and out-caste. Everybody would regard all as equal with oneself and hold them together in the silken net of love. No one would regard another as untouchable. We would hold as equal the toiling labourer and the rich capitalist. Everybody would know how to earn an honest living by the sweat of one's brow, and make no distinction between intellectual and physical labour.

To hasten this consummation, we would voluntarily turn ourselves into scavengers. No one who has wisdom will ever touch opium, liquor or any intoxicants. Everybody would observe Swadeshi as the rule of life and regard every woman, not being his wife, as his mother, sister or daughter according to her age, never lust after her in his heart. He would be ready to lay down his life when occasion demands it, never want to take another's life. If he is a Sikh in terms of the commandment of the Gurus, he would have the heroic courage to stand single-handed and alone--without yielding an inch of ground against the "one lakh and a quarter" enjoined by them. Needless to say, such a son of India will not want to be told what his duty in the present hour is -

21. This passage is about
- (A) Democracy
(B) Panchayati Raj in Democracy
(C) the aim of Panchayati Raj
(D) the responsibility of citizen
22. In Panchayati Raj, distinction between different communities and castes would
- (A) harbour
(B) remove
(C) remain the same
(D) None of these
23. In Panchayati Raj, no women will be
- (A) regarded equal
(B) molested
(C) labourer
(D) intellectual
24. In para 3, the antonym of is 'unwillingly'.
- (A) intoxicants
(B) consummation
(C) voluntarily
(D) yielding
25. When occasion demands, everybody would be ready to
- (A) take another's life
(B) lay down their lives
(C) dominate over weaker
(D) command over their weaker

Read the following poem carefully and answer the questions (from No. 26 to No. 30) that follow choosing the correct alternatives given -

It takes much time to kill a tree,
Not a simple jab of the knife
Will do it. It has grown
Slowly consuming the earth,
Rising out of it, feeding
Upon its crust, absorbing
Years of sunlight, air, water,
And out of its leprous hide
Sprouting leaves.
So hack and chop
But this alone won't do it.
Not so much pain will do it.
The bleeding bark will heal
And from close to the ground
Will rise curled green twigs,
Miniature boughs
Which if unchecked will expand again
To former size.

No,
The root is to be pulled out -
Out of the anchoring earth;
It is to be roped, tied
And pulled out - snapped out
Or pulled out entirely,
Out from the earth-cave,
And the strength of the tree exposed
The source, white and wet,
The most sensitive, hidden
For years inside the earth.

Then the matter
Of scorching and choking
In sun and air,
Browning, hardening,
Twisting, withering,
And then it is done.

26. What will again expand to a tree's full size?
(A) roots
(B) green twigs
(C) fruits
(D) flowers
27. What is related to the death of the roots?
(A) Pulling out
(B) Scorching
(C) Choking
(D) All the above
28. Choking is done in the absence of
(A) earth
(B) air
(C) water
(D) sunlight
29. What happens to a tree's bleeding bark?
(A) It heals soon.
(B) It heals after a long time.
(C) It never heals.
(D) It destroys the tree completely.
30. What does the poet symbolise a tree in the poem?
(A) A noble thought
(B) A deep-rooted evil
(C) A long tradition
(D) A good habit

31. When did he return the book to the library?
The passive of the sentence is -
(A) When had the book returned to the library?
(B) When was the book returned to the library?
(C) When had the book been returned to the library?
(D) When has the book been returned to the library?
32. The rising tone is used for
(A) Statements
(B) Wh-questions
(C) Commands
(D) Requests
33. Which letter is silent in 'isle' in pronunciation?
(A) i
(B) s
(C) l
(D) e
34. My father this house 30 years ago.
(A) bought
(B) has bought
(C) had bought
(D) has been bought
35. The poet compared her face the moon.
(A) with
(B) in
(C) on
(D) to

36. I will follow her in order to impress her. The underlined clause is an adverbial clause of
(A) reason
(B) result
(C) purpose
(D) contrast
37. Which is the correct pronunciation of the word, 'sane'?
(A) /saen/
(B) /sean/
(C) /sen/
(D) /san/
38. Roger suggested Diana
(A) that she should cook dinner for him
(B) to cook dinner for him
(C) can cook dinner for him
(D) must cook dinner for him
39. Neither the old man nor his sons prepared to sell their old house.
(A) is
(B) has
(C) has been
(D) are
40. The thief a lot of money.
(A) got on with
(B) got in with
(C) got along with
(D) got away with

B - SECTION - III
ARTS GROUP - ODIA (OPTIONAL)

ପ୍ରବନ୍ଧ ଅନୁଛେଦ ପାଠ କରି ପ୍ରଶ୍ନ (41) ର ଉତ୍ତର ଦିଅ ।
ମନୁଷ୍ୟର ଜୀବନଟା କର୍ମସ୍ୱରୂପ କେତେଗୁଡ଼ାଏ ତରଙ୍ଗର
ସମଷ୍ଟି ମାତ୍ର । ଏହି ତରଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ ସବୁ ସମୟରେ ସମାନ
ଭାବରେ ଉଠେ ନାହିଁ । ଉତ୍ପତ୍ତି ଓ ବିନାଶକୁ ବାଦଦେଇ
ମନୁଷ୍ୟର ଦୃଷ୍ଟି ଶକ୍ତି ସଂଚାଳିତ ହୋଇପାରେ ନାହିଁ ।
ଧ୍ୟାନାବଶ୍ୟକରେ ଗଠନ କ୍ରିୟା ଓ ନିର୍ମାଣ-ନିପୁଣତାରେ
ପତନର ଆଶଙ୍କା ନଥିଲେ ମନୁଷ୍ୟର ଜଗତସଙ୍ଗେ ଯେଉଁ
ସମ୍ପର୍କ ଲାଗି ରହିଛି ତାହା ଅଦେଶ ଦିନରୁ ଶିଥିଳ ହୋଇ
ଯାଆନ୍ତାଣି । କର୍ମସୂତ୍ରା ମନୁଷ୍ୟର ଜନ୍ମଗତ । ଏହା ଯଦି
ସମସ୍ତଙ୍କଠାରେ ସମାନ ଭାବରେ ଥାନ୍ତା ତାହା ହେଲେ
ଗୋଟାଏ କର୍ମ- ପ୍ରବାହ ଜଗତକୁ ବ୍ୟାପି ରହିଥାନ୍ତା । ଆଶ୍ରୟ
ଭେଦରେ କର୍ମର ପ୍ରଭାବକୁ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ହୁଏ; ତାହା ଉଚ୍ଚ ଓ ନୀଚ
ସୋପାନ ସୃଷ୍ଟିକରି କର୍ମଜଗତର ଶ୍ରୀ-ସାଧନ କରେ ।
ଶୈଶବ,କୈଶୋର, ଯୌବନ ଓ ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟରେ ମନୁଷ୍ୟ ଭିନ୍ନ
ଭିନ୍ନ କର୍ମ ପଛା ଅବଲମ୍ବନ କରେ । ତିନି ଦିନ ଗୋଟାଏ
ଅବଲମ୍ବନରେ ପ୍ରାଣର ଆକାଂକ୍ଷା ନିବୃତ୍ତ ହୁଏନାହିଁ ।

41. ସମସ୍ତଙ୍କଠାରେ ସମାନ କର୍ମସୂତ୍ରା ଥିଲେ କ'ଣ ହୋଇଥାନ୍ତା ?
- (A) ପତନର ଆଶଙ୍କା ଥାଆନ୍ତା
 - (B) ଗୋଟାଏ କର୍ମପ୍ରବାହ ଜଗତକୁ ବ୍ୟାପି ରହିଥାନ୍ତା
 - (C) କର୍ମ ଜଗତର ଶ୍ରୀ-ସାଧନ ହୁଅନ୍ତା
 - (D) ଉଚ୍ଚ ଓ ନୀଚ ସୋପାନ ସୃଷ୍ଟି ହୁଅନ୍ତା

42. କେହି ରହିନାହିଁ ରହିବେ ନାହିଁ ତି
ଭବରଙ୍ଗ ଭୂମି ତଳେ
ସକ୍ଷେ ନିଜନିଜ ଅଭିନୟ ସାରି
ବାହୁଡିବେ କାଳ ବଳେ
ଏହି ପଦ କେଉଁ ଛନ୍ଦରେ ରଚିତ ?

- (A) ଚଉପାଶୀ
- (B) ବଙ୍ଗଳାଶ୍ରୀ
- (C) ଛାଣ୍ଡିବୃତ୍ତ
- (D) ଚୋଖି

43. 'ସଷ୍ଠ' ଏହି ସର୍ବପଦର ସର୍ବ ବିଚ୍ଛେଦ କଣ ହେବ ?

- (A) ସଷ୍ଠ + ଠ
- (B) ସଷ୍ଠ + ଠ
- (C) ସଷ୍ଠ + ଥ
- (D) ସଷ୍ଠ + ଥ

44. 'ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଲାଭ କରିଅଛନ୍ତି ଯେ' ଏହାକୁ ଏକ ପଦରେ ପ୍ରକାଶ
କଲେ କଣ ହେବ ?

- (A) ଲଞ୍ଜପ୍ରତିଷ୍ଠିତ
- (B) ଲଞ୍ଜପ୍ରତିଷ୍ଠା
- (C) ଲଞ୍ଜପ୍ରତିଷ୍ଠ
- (D) ଲାଭପ୍ରତିଷ୍ଠା

45. ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଶବ୍ଦମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ଶୁଦ୍ଧ ?

- (A) ଅବସର୍ଣ
- (B) ପଞ୍ଚନ
- (C) ଅନୁସୂୟା
- (D) ଅଞ୍ଜଳୀ

46. "ଶିକ୍ଷକ ସବୁ ଛାତ୍ରକୁ ଉପଦେଶ ଦିଅନ୍ତି, ମାତ୍ର ଅଳ୍ପ ଛାତ୍ର ତାହା ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ।" ଏହା କେଉଁ ବାକ୍ୟ ?
 (A) କଟିଳ
 (B) ସରଳ
 (C) ମିଶ୍ର
 (D) ଯୌଗିକ
47. 'ଭସାଣ' ଏହି ପଦର କେଉଁ ଗଠନପ୍ରକ୍ରିୟା ଶୁଦ୍ଧ ?
 (A) ଭସ + ଆଣ
 (B) ଭାସ + ଆଣ
 (C) ଭାସ + ଆଣ
 (D) ଭସା + ଣ
48. 'ଦେହ ଲଗା' ଏହି ରୂପ କେଉଁ ଅର୍ଥ ପ୍ରକାଶ କରୁଅଛି?
 (A) କ୍ଷୀଣଆଶ୍ରୟ
 (B) ପଦ୍ମନେବା
 (C) ଅତିପ୍ରିୟ
 (D) ଅତିବିଶ୍ୱାସୀ
49. କଳକ ହିଁ ଥାଇ କଳାକାର କୋଳେ
 କରଇ ନେତ୍ର ରଞ୍ଜନ
 ସଭାବ ସୁନ୍ଦର ଅଙ୍ଗକୁ ଜଗତେ
 ନ ହୁଏ କିସ ମଞ୍ଜନ ?
 ଏହି ପଦରେ କେଉଁ ଅଳଙ୍କାର ପ୍ରୟୋଗ ହୋଇଛି ?
 (A) ଅର୍ଥାନ୍ତରନ୍ୟାସ
 (B) ରୂପକ
 (C) ଉତ୍ପ୍ରେକ୍ଷା
 (D) ଉପମା
50. 'ଶରଣାପନ' ଏହା କେଉଁ ସମାସ ନିଷ୍କଳ ଭାବ ?
 (A) କର୍ମଧାରୟ
 (B) ବହୁବ୍ରୀହି
 (C) ତତ୍ପୁରୁଷ
 (D) ବହୁ

51. ତୁମ ଲେଖା ମୋ ମନକୁ ପାଇଲା ନାହିଁ । ରେଖାକିତ ପଦଟି କେଉଁ ପଦ ?
 (A) ବିଶେଷ୍ୟ
 (B) ବିଶେଷଣ
 (C) ସର୍ବନାମ
 (D) ଅବ୍ୟୟ
52. ଖାରବେଳ ମୁଖ୍ୟ ଜନ୍ମ କରିଥିଲେ । ରେଖାକିତ ପଦଟି କେଉଁ କାରକ ?
 (A) କରଣ
 (B) କର୍ମ
 (C) ଅପାଦାନ
 (D) ସମ୍ପ୍ରଦାନ
53. ରମେଶ, ଏଠି ଆସ । ରେଖାକିତ ପଦରେ କେଉଁ ବିଭକ୍ତି ହୋଇଛି?
 (A) ପ୍ରଥମୀ
 (B) ତୃତୀୟା
 (C) ଚତୁର୍ଥୀ
 (D) ସପ୍ତମୀ
54. ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ଫକୀର ମୋହନଙ୍କ ରଚନା ନୁହେଁ ?
 (A) ପୂଜାପୁକ
 (B) ପୁଷ୍ପମାଳା
 (C) ଧୂଳି
 (D) ଭକ୍ତକବୀରୀ
55. ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ଚର୍ଚ୍ଚିତ ନିଷ୍କଳ ପଦ ?
 (A) ଦେବ
 (B) ପିପାସା
 (C) ଯଜ୍ଞ
 (D) ସୌର

B – SECTION – III
ARTS GROUP – ENGLISH (OPTIONAL)

56. When I pointed my camera..... the baby, she started to cry.

- (A) to
- (B) on
- (C) with
- (D) at

147516

57. The regular practice of Note-making helps our learners to develop their -

- (A) Listening and Speaking
- (B) Listening and Reading
- (C) Reading and Writing
- (D) Speaking and Writing

147516

58. The patient before the doctor arrived.

- (A) died
- (B) has died
- (C) had died
- (D) has been died

147516

59. The word, 'beautiful' is a word.

- (A) monosyllabic
- (B) disyllabic
- (C) polysyllabic
- (D) bisyllabic

147516

60. Rajib said to his sister, "Do you like apples?"

- The 'Indirect Speech' of this sentence is -
- (A) Rajib said to his sister if she liked apples.
 - (B) Rajib said to his sister if she likes apples.
 - (C) Rajib asked his sister if she liked apples.
 - (D) Rajib asked to his sister if you liked apples.

147516

61. The new bridge five months ago.

- (A) opened
- (B) was opened
- (C) has been opened
- (D) had been opened

147516

62. Traditional Grammar is based on -

- (A) only rules
- (B) rules and definitions
- (C) rules, definitions and structures
- (D) communicative use of language

147516

63. Reading a non-detailed text develops the skills of

- (A) Intensive Reading
- (B) Extensive Reading
- (C) Close Reading
- (D) Critical Reading

147516

64. The teacher gives focus on 'Collection of Ideas' as a step for developing learners' skill.

- (A) Listening
- (B) Speaking
- (C) Reading
- (D) Writing

147516

Read the following passage carefully and answer the questions from (No. 65 to No. 67) that follow choosing the correct alternatives given -

147516

Old age is the period of human life that is feared by all sensible persons. Physically it is that period in which human beings get weak and dependent on their physically dears. Various diseases come to them and they are not active as they were when young. Because of being a kind of physical and financial burden on their children, they start getting neglected. Not only that, they feel discarded from their own blood. This is the stage in their lives which is the most feared. Many cruel children, especially sons, treat their old parents as a burden. It is sad that they think of sending them to old age homes. But it is no remedy. The aged think it is better to be dead.

147516

147516

Old age homes are not a solution but in such a situation they bring some ray of hope to them. At least in old age homes, they meet others in similar circumstances. On getting together they get some respite from their man-made problems. But what is needed are a few words of love and affections from their own and a little bit of care. They are never a burden. The younger generation must think that they too will be old one day. And secondly, they are there because of their parents. It is a phase of life that comes sooner.

147516

147516

147516

65. The people, at their old age, are neglected by their children because they become

- (A) physical burden on their children
- (B) financial burden on their children
- (C) both physical and financial burden on their children
- (D) old, helpless and sick and annoyed attitude

147516

66. The old people get relief in old age homes -
- (A) by meeting other old and young people.
 - (B) by meeting other old people with similar problems.
 - (C) by talking with other old people and eating nice food.
 - (D) by staying comfortably and eating tasty food.

67. Which word, in the passage, means thrown out?
- (A) discarded
 - (B) generation
 - (C) respite
 - (D) burden

Read the poem carefully and answer the questions from (No. 68 to No. 70) that follow choosing the correct alternatives given -

Belinda lived in a little white house,
 With a little black kitten and a little grey mouse,
 and a little yellow dog and a little red wagon,
 And a realio, trulio, little pet dragon.
 Custard the dragon had big sharp teeth,
 And spikes on top of him and scales underneath,
 Mouth like a fireplace, chimney for a nose,
 And realio, trulio, daggers on his toes.

68. The name of Belinda's dragon is -
- (A) Red Wagon
 - (B) Pet Dragon
 - (C) Custard
 - (D) Realio

69. The poem is about
- (A) Belinda
 - (B) Belinda's pets
 - (C) Belinda's mouse
 - (D) Dragon and Wagon

70. Which word in the poem means - Sharp nails?
- (A) wagon
 - (B) spikes
 - (C) daggers
 - (D) trulio

B – SECTION – III
ARTS GROUP – HISTORY & POLITICAL SCIENCE (OPTIONAL)

71. Who among the following constitute the National Development Council?

- (1) The Prime Minister
(2) The Chairman, Finance Commission
(3) Ministers of the Union Cabinet
(4) Chief Ministers of the States

Select the correct answer using the code given below -

- (A) 1, 2 and 3 only
(B) 1, 3 and 4 only
(C) 2 and 4 only
(D) 1, 2, 3 and 4

72. Which of the following is not correctly matched?

- (A) Russian Revolution - Romanov Dynasty
(B) First World War - Archduke Franz Ferdinand
(C) Second World War - Adolf Hitler
(D) United Nations Organization - Panchsheel Agreement

73. Which of the following Commissions was constituted to deal with Centre-States relations in India?

- (A) Sarkaria Commission
(B) Kaka Kalelkar Commission
(C) Mandal Commission
(D) Kothari Commission

74. Which of the following was not one of the chief characteristics of the architecture of Akbar's Period?

- (A) Extensive use of red sandstone
(B) Increased use of marble
(C) Use of Pietra dura
(D) Placing of tombs in garden-setting

75. The power of the Supreme Court of India to decide disputes between the Centre and the States falls under its -

- (A) Advisory Jurisdiction
(B) Appellate Jurisdiction
(C) Original Jurisdiction
(D) Writ Jurisdiction

76. Which of the following is Not one of the edicts/inscriptions issued by Asoka?

- (A) Delhi Topra Pillar Inscription
(B) Bhabru Edict
(C) Kalinga Edict
(D) Junagarh Rock Inscription

77. The reign of which of the following Sultans is said to mark the highest point of territorial expansion of the Delhi Sultanate?

- (A) Ala-ud-din Khilji
(B) Mohammad-bin-Tughlaq
(C) Firoz Tughlaq
(D) Sikandar Lodi

78. Which of the following Indian rulers was first to sign the Treaty of Subsidiary Alliance of Lord Wellesley?

- (A) Ruler of Mysore
- (B) Nizam of Hyderabad
- (C) Nawab of Awadh
- (D) Ruler of Tanjore

147516

79. The Right to Property, which was originally a Fundamental Right, was abolished by which Constitutional Amendment?

- (A) 40th Amendment
- (B) 42nd Amendment
- (C) 44th Amendment
- (D) 46th Amendment

147516

80. Which of the following Articles deals with the procedure of the Amendment of the Indian Constitution?

- (A) Article - 168
- (B) Article - 268
- (C) Article - 368
- (D) Article - 370

147516

81. Which of the following is not matched correctly?

- (A) Mahatma Gandhi - Hind Swaraj
- (B) B.R. Ambedkar - Annihilation of Caste
- (C) Raja Ram Mohan Roy - A Gift to the Superstitious
- (D) Bal Gangadhar Tilak - India Wins Freedom

147516

82. Nitisara, a work on polity addressed to the king is credited to which of the following?

- (A) Patanjali
- (B) Panini
- (C) Kautilya
- (D) Kamandaka

147516

83. Which of the following literary works was not composed by Harshavardhana?

- (A) Ratnavali
- (B) Nagasena
- (C) Priyadarshika
- (D) Kadambri

147516

84. The practice of "Judicial review" in the Indian Constitution was borrowed from which of the following?

- (A) Australian Constitution
- (B) French Constitution
- (C) Canadian Constitution
- (D) American Constitution

147516

85. The National Integration Council was first constituted in the year -

- (A) 1951
- (B) 1961
- (C) 1971
- (D) 1981

147516

B - SECTION - III
ARTS GROUP - GEOGRAPHY & ECONOMICS (OPTIONAL)

86. The Captain of a ship recorded the time as 7.00 hours GMT when the sun was exactly overhead. Where was the ship stationed?
- (A) Pakistan
(B) India
(C) Sri Lanka
(D) Bangladesh
87. Select the odd pair from the following -
- (A) Yamuna - Chambal
(B) Godavari - Sileru
(C) Mahanadi - Tel
(D) Kaveri - Koyna
88. Which of the following currents can be distinguished from the others three on the basis of its direction of movement?
- (A) Humboldt Current
(B) Benguela Current
(C) West Australian Current
(D) Falkland Current
89. When a convex slope is shown with the help of contours how will the contours be drawn?
- (A) Close spaced at the top and wide apart at the bottom
(B) Wide apart at both at the top and the bottom
(C) Contours will be wide apart at the top and closer at the bottom
(D) Closely spaced both at the top and bottom
90. Write chronologically the following stages of pressure conditions from low to high order -
- (i) Depression
(ii) Severe Cyclone
(iii) Super Cyclone
(iv) Deep Depression
- (A) (i), (ii), (iii), (iv)
(B) (i), (ii), (iv), (iii)
(C) (i), (iv), (ii), (iii)
(D) (i), (iii), (ii), (iv)
91. Which one of the following is a second order land form?
- (A) Lakshadweep
(B) Aravalli
(C) Chilika
(D) Barehipani
92. Lack of employment in spite of having educational qualifications do come under which type of unemployment?
- (A) Seasonal
(B) Disguised
(C) Technological
(D) Institutional
93. Which of the following state is having the highest HDI?
- (A) Kerala
(B) Karnataka
(C) Maharashtra
(D) Jharkhand

94. What is the basis of determining the poverty line?
- (A) Monthly income of a person
(B) Monthly expenditure of a person
(C) The difference between monthly income and expenditure of a person
(D) Monthly savings of a person
95. Which industry is similarly related to Ranipet as is cement industry to Porbandar?
- (A) Cotton Textile
(B) Wollen Textile
(C) Chemical Fertiliser
(D) Paper Mill
96. Which of the following Bank does regulate the currency transaction at the time of price hike in the country?
- (A) State Bank of India
(B) Reserve Bank of India
(C) Indian Bank
(D) Overseas Bank
97. Arrange the prominent Himalayan peaks according to their altitudes in ascending order -
- (A) Mt. Everest, Kanchenjunga, Nanda Devi, Dhauladhar
(B) Dhauladhar, Nanda Devi, Kanchenjunga, Mt. Everest
(C) Dhauladhar, Mt. Everest, Kanchenjunga, Nanda Devi
(D) Nanda Devi, Dhauladhar, Kanchenjunga, Mt. Everest

98. Which of the following states in India has shown a stabilised trend of population growth during 2001 - 2011?
- (A) Goa
(B) Nagaland
(C) Kerala
(D) Punjab
99. Cherrapunji and Shillong though situated closely with each other, Cherrapunji receives very high rainfall than that of Shillong, why?
- (A) Scanty forests around Shillong
(B) Higher altitude of Shillong
(C) Situation of Shillong on the leeward side of Shillong Plateau
(D) Scanty rainfall by S.W. Monsoon
100. Which 'Biosphere Reserve' in India was the first to be enlisted within the "World Network of Biosphere Reserves" by UNESCO?
- (A) The Gulf of Mannar
(B) The Nanda Devi
(C) The Sundarbans
(D) The Nilgiris

B - SECTION - III
SCIENCE (PCM) PHYSICS

41. An a-c voltage source $E = 200\sqrt{2} \sin 100t$ is connected across a circuit containing a ~ c ammeter and a capacitor of capacity $10 \mu\text{F}$. The reading of ammeter is -

- (A) 10 mA
- (B) 80 mA
- (C) 40 mA
- (D) 20 mA

42. A metal wire of radius 'r', length 'l' and Poisson's ratio ' σ ' elongates by hanging a load on it. The fractional change in volume of the wire ' $\frac{\Delta V}{V}$ ' will be -

- (A) $\left(\frac{\Delta l}{l}\right)^3 \sqrt{1 - 2\sigma}$
- (B) $\frac{\Delta l}{l} (1 + 2\sigma)$
- (C) $\frac{\Delta l}{l} (1 - 2\sigma)$
- (D) $\sqrt{\frac{\Delta l}{l}} (1 + 2\sigma)$

43. A geostationary satellite is orbiting the Earth at a height $6R$ above the surface of the Earth, where R is the radius of the Earth. The time period of another satellite revolving around Earth at a height $2.5R$ from Earth's surface is -

- (A) $12\sqrt{2}$ hr
- (B) 12 hr
- (C) $6\sqrt{2}$ hr
- (D) 6 hr

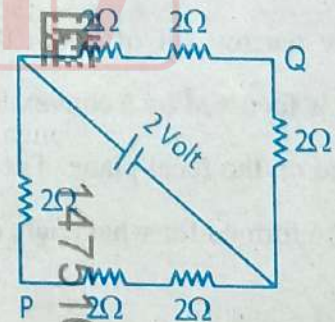
44. A bat is approaching a stationary prey at 5m/s when the wind is blowing in the same direction at 2m/s . If the bat sends ultrasonic waves at 32KHz and the speed of sound is 325m/s , what apparent frequency is heard by the bat?

- (A) 31750 Hz
- (B) 31710 Hz
- (C) 32300 Hz
- (D) 32700 Hz

45. A vessel of depth 10cm has its one half filled with a liquid of refractive index 1.2 and the other half filled with a liquid of refractive index 1.5 . The apparent depth of the vessel when seen from above is -

- (A) 7.5 cm
- (B) 6.5 cm
- (C) 8.3 cm
- (D) 7.3 cm

46. The potential difference between the points P and Q in the given electric circuit below is -

- (A) $\frac{2}{3}$ V
- (B) 2 V
- (C) $\frac{4}{3}$ V
- (D) Zero

47. A coil of $10\text{cm} \times 10\text{cm}$ having 50 turns is rotating in a magnetic field with an angular speed of 314 per second in a magnetic field of induction 2 tesla. The peak value of induced emf will be -

- (A) 110 volt
- (B) 220 volt
- (C) 314 volt
- (D) 628 volt

48. Frictional forces as observed on the surface of the Earth, when two bodies are in relative motion, belong to which basic force observed in nature?

- (A) The gravitational force
- (B) The weak force
- (C) The strong force
- (D) The electromagnetic force

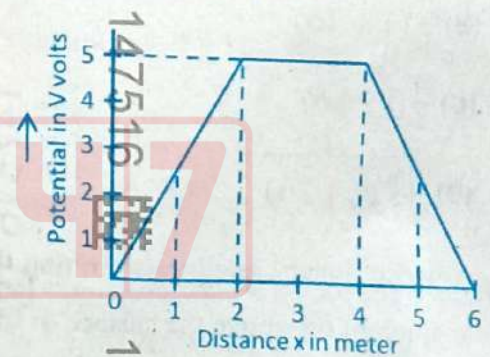
49. A parallel beam of monochromatic light of wavelength 5000\AA is incident normally on a single narrow slit of width 0.001 mm . The light is focussed by a convex lens on a screen placed on the focal plane. The first minimum will be formed for what angle of diffraction?

- (A) 0°
- (B) 15°
- (C) 30°
- (D) 60°

50. A person observed the acceleration due to gravity 'g' at a height of 'h' above the surface of the Earth same as he observes it at a depth 'x' below the surface of the Earth. If 'h' and 'x' are much smaller than the Earth's radius, the relation between 'x' and 'h' will be -

- (A) $x = h$
- (B) $x = 2h$
- (C) $x = \frac{h}{2}$
- (D) $x = h^2$

51. The variation of electric potential due to a system of charges with distance 'x' from a fixed point is shown below -

The electric field at $x = 5\text{m}$ is -

- (A) $\frac{2}{5}$ volts/m
- (B) $-\frac{2}{5}$ volts/m
- (C) -2.5 volts/m
- (D) 2.5 volts/m

52. Four waves (1), (2), (3) and (4) given as -

$$y_1 = 30 \sin(200\pi t) \text{ -- (1)}$$

$$y_2 = 30 \sin(202\pi t) \text{ -- (2)}$$

$$y_3 = 30 \cos(200\pi t) \text{ -- (3)}$$

$$y_4 = 40 \sin(200\pi t) \text{ -- (4)}$$

are emitted by four different sources S_1, S_2, S_3 and S_4 respectively. Which of the two sources could produce interference phenomena in space under appropriate conditions by the superposition of waves?

- (A) S_1 and S_4
- (B) S_2 and S_4
- (C) S_1 and S_3
- (D) S_1 and S_2

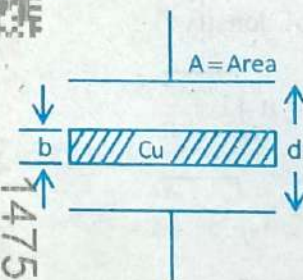
53. A thin circular disk of mass 'M' and radius 'R' is rotating about its axis perpendicular to the plane of the disc passing through its center with a constant angular velocity ' ω '. Two objects each of mass 'm' are attached gently to the opposite ends of a diameter of the disc. The ring will now rotate with an angular velocity -

- (A) $\frac{\omega(M-2m)}{M}$
- (B) $\frac{\omega M}{M+2m}$
- (C) $\frac{\omega(M-2m)}{M+2m}$
- (D) $\frac{\omega(M+2m)}{M}$

54. Two liquids that do not react with one another and are miscible have densities 1000 kg/m^3 and 1500 kg/m^3 . If equal masses of each are mixed, the density of the mixture will be -

- (A) 1250 kg/m^3
- (B) 1200 kg/m^3
- (C) 1400 kg/m^3
- (D) 1450 kg/m^3

55. A slab of copper of thickness b is inserted in between the plates of parallel plate capacitor as shown below.

The separation between the plates is d . If $b = \frac{d}{2}$, then the ratio of capacities of the capacitor after and before inserting the slab will be -

- (A) $\sqrt{2} : 1$
- (B) $2 : 1$
- (C) $1 : 1$
- (D) $1 : \sqrt{2}$

56. Two electric bulbs rated 60W, 200V and 100W, 200V are connected in series to a supply of 200V. Which of the following statement is correct?

- (A) 100 W bulb will glow brighter.
- (B) 60 W bulb will glow brighter.
- (C) Both 60 W and 100 W bulb will glow with same brightness.
- (D) 60 W bulb will not glow at all.

57. A wire of length 'l' loaded by a block of mass 'm', density 'ρ' is vibrating with a frequency 'n'. What will be the frequency of vibration 'n'', if the block is wholly immersed in a liquid of density σ?

- (A) $n' = n \sqrt{1 + \frac{\sigma}{\rho}}$
- (B) $n' = n \sqrt{1 - \frac{\sigma}{\rho}}$
- (C) $n' = \frac{n}{\sqrt{1 + \frac{\sigma}{\rho}}}$
- (D) $n' = \frac{n}{\sqrt{1 - \frac{\sigma}{\rho}}}$

58. Two raindrops are observed to hit the ground with speeds 6 cm/s and 1.5 cm/s respectively.

The ratio of their radii will be

- (A) 2 : 1
- (B) 1 : 2
- (C) 8 : 1
- (D) 1 : 8

59. An iron ball of mass 'm' takes time 't' to reach the floor of a stationary lift when dropped from a height 'h'. It takes time 't'' to reach the floor when the lift is moving up with a constant acceleration 'a' and the mass is dropped from the same height, then -

- (A) $t > t'$
- (B) $t = t'$
- (C) $t < t'$
- (D) $t < t'$

60. Two charges $-q_1$ and $+q_1$, having masses m_1 and m_2 respectively moving with equal momentum enter a uniform magnetic field 'B' normal to the lines of force. If their radii of curvature of circular paths are r_1 and r_2 respectively, then -

- (A) $\frac{r_1}{r_2} = \frac{1}{1}$
- (B) $\frac{r_1}{r_2} = \frac{m_1}{m_2}$
- (C) $\frac{r_1}{r_2} = \frac{m_2}{m_1}$
- (D) $\frac{r_1}{r_2} = \sqrt{\frac{m_1}{m_2}}$

B – SECTION – III
SCIENCE (PCM) CHEMISTRY

61. The momentum of a particle with a de-Broglie wavelength of 0.1 nm is -
- (A) $3.31 \times 10^{-24} \text{ kg.m.s}^{-1}$
 (B) $6.62 \times 10^{-24} \text{ kg.m.s}^{-1}$
 (C) $6.62 \times 10^{-22} \text{ kg.m.s}^{-1}$
 (D) $6.62 \times 10^{-23} \text{ kg.m.s}^{-1}$
62. 3.5g of copper was dissolved in excess concentrated Nitric acid and the solution was evaporated to dryness. The copper nitrate so formed was ignited to its oxide which weighed 4.4g. Then the equivalent mass of copper in gms is -
- (A) 15.05
 (B) 62.2
 (C) 31.1
 (D) 15.55
63. For which of the following reactions the value of K_p is greater than K_c ?
- (A) $\text{N}_2 + \text{O}_2 \rightleftharpoons 2\text{NO}$
 (B) $2\text{SO}_2 + \text{O}_2 \rightleftharpoons 2\text{SO}_3$
 (C) $2\text{NO}_2 \rightleftharpoons \text{N}_2\text{O}_4$
 (D) $\text{PCl}_5 \rightleftharpoons \text{PCl}_3 + \text{Cl}_2$
64. The types of bond present in $\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$ are only -
- (A) electrovalent and covalent
 (B) electrovalent and co-ordinate covalent
 (C) electrovalent, covalent and co-ordinate covalent
 (D) covalent and co-ordinate covalent
65. The following reaction describes the rusting of iron
- $$4\text{Fe} + 3\text{O}_2 \rightarrow 4\text{Fe}^{3+} + 6\text{O}^{2-}$$
- Which of the following statement is incorrect?
- (A) This is an example of redox reaction.
 (B) Metallic iron is reduced to Fe^{3+} .
 (C) Fe^{3+} is an oxidising agent.
 (D) Metallic iron is a reducing agent.
66. 25.2 ml of dilute sulphuric acid is completely neutralised by 24.0 ml of 0.105 M NaOH solution. The mass of sulphuric acid present per litre of the solution is -
- (A) 0.49g
 (B) 4.9g
 (C) 49g
 (D) 9.8g

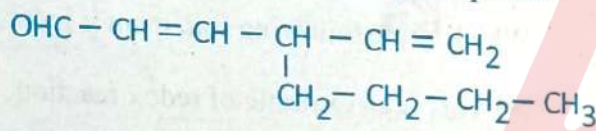
67. Nitrogen is having three unpaired electrons, according to -

- (A) Hund's rule
- (B) Aufbau principle
- (C) Heisenberg's principle
- (D) None of these

68. Addition of a molecule of HBr to but - 1 - ene in the presence of peroxide gives -

- (A) n - Butane
- (B) 1 - Bromobutane
- (C) 2 - Bromobutane
- (D) 1, 2 - Dibromobutane

69. The IUPAC name of following compound -

is -

- (A) 4 - butyl - 2, 5 - hexadien - 1 - al
- (B) 5 - vinyloct - 3 - en - 1 - al
- (C) 5 - vinyloct - 5 - en - 8 - al
- (D) 3 - Butyl - 1, 4 - hexadien - 8 - al

70. How many σ (Sigma) and π (Pi) bonds are there in tetracyanoethylene $[\text{C}_2(\text{CN})_4]$ molecule?

- (A) Five σ and nine π bonds
- (B) Nine σ and nine π bonds
- (C) Six σ and eight π bonds
- (D) Nine σ and seven π bonds

71. The pH of solution containing 0.4 gm NaOH per litre is -

- (A) 2.0
- (B) 12.0
- (C) 10.0
- (D) 14.0

72. The electronegativity of the following elements increases in the order -

- (A) C, N, Si, P
- (B) N, Si, C, P
- (C) Si, P, C, N
- (D) P, Si, N, C

73. Which of the following is the most stable radical?

- (A) $\text{C}_2\text{H}_5\cdot$
- (B) $\text{R}_2\text{CH}_2\cdot$
- (C) $\text{R}_2\dot{\text{C}}\text{H}$
- (D) $\text{R}_3\dot{\text{C}}$

74. Copper is extracted from -

- (A) Cuprite
- (B) Copper glance
- (C) Malachite
- (D) Copper pyrite

75. The gas X, diffuses twice as fast as another gas Y, which in turn diffuses thrice as fast as another gas Z. If molecular mass of the gas Z is 144u, the molecular mass of gas X in 'u' is -

- (A) 8
- (B) 16
- (C) 2
- (D) 4

76. Isomerization in alkane may be brought about by using -

- (A) Al_2O_3
- (B) Fe_2O_3
- (C) $AlCl_3$ and HCl
- (D) Conc. H_2SO_4

77. Equal weights of methane and oxygen are mixed in an empty container at 25°C. The fraction of total pressure exerted by oxygen is -

- (A) $\frac{1}{3}$
- (B) $\frac{1}{2}$
- (C) $\frac{2}{3}$
- (D) $\frac{1}{3} \times \frac{273}{298}$

78. The correct order of metallic character of the elements B, Al, Mg and K -

- (A) $B > Al > Mg > K$
- (B) $Al > Mg > B > K$
- (C) $Mg > Al > K > B$
- (D) $K > Mg > Al > B$

79. The process in which metal oxide is reduced to metal is called -

- (A) Smelting
- (B) Aluminothermy
- (C) Hydrothermy
- (D) No specific name

80. One litre of Hydrogen at NTP weighs 0.09g. 100ml of another gas at NTP weighs 0.0765g. The vapour density and the relative molecular mass of the gas are respectively -

- (A) 4.25, 8.5
- (B) 8.5, 17.0
- (C) 17.0, 34.0
- (D) None of these

B - SECTION - III
SCIENCE (PCM) MATHEMATICS

81. The tangent to the curve $y = e^{2x}$ at the point $(0, 1)$ meets x - axis at.....

- (A) $(0, 2)$
- (B) $(2, 0)$
- (C) $(-\frac{1}{2}, 0)$
- (D) None of these

82. Quartile deviation is approximately equal to -

- (A) $\frac{4}{5}\sigma$
- (B) $\frac{3}{2}\sigma$
- (C) $\frac{2}{3}\sigma$
- (D) $\frac{5}{4}\sigma$

83. The equation to the chord of the circle $x^2 + y^2 = 9$ whose middle point is $(1, -2)$ is.....

- (A) $x - 2y = 9$
- (B) $x - 2y - 4 = 0$
- (C) $x - 2y - 5 = 0$
- (D) $x - 2y + 5 = 0$

84. If $A = \begin{bmatrix} 5 & 2 \\ 3 & 1 \end{bmatrix}$, then the value of A^{-1} is -

- (A) $\begin{bmatrix} 1 & -2 \\ -3 & 5 \end{bmatrix}$
- (B) $\begin{bmatrix} -1 & 2 \\ 3 & -5 \end{bmatrix}$
- (C) $\begin{bmatrix} -1 & -2 \\ -3 & -5 \end{bmatrix}$
- (D) $\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 5 \end{bmatrix}$

85. If R is a relation on a finite set having 'n' elements, then the number of relations on A is -

- (A) 2^n
- (B) 2^{n^2}
- (C) n^2
- (D) n^n

86. What is the greatest value of $\frac{4}{4x^2+4x+9}$?

- (A) $\frac{4}{9}$
- (B) $\frac{1}{3}$
- (C) $\frac{1}{6}$
- (D) $\frac{1}{4}$

87. What is the value of $\cot \left[\cos^{-1} \left(\frac{7}{25} \right) \right]$?

- (A) $\frac{25}{24}$
- (B) $\frac{25}{7}$
- (C) $\frac{24}{7}$
- (D) None of these

88. If $P(A \cap B) = \frac{1}{2}$, $P(\bar{A} \cap \bar{B}) = \frac{1}{3}$, $P(A) = P$, $P(B) = 2P$, then the value of P is given by -

- (A) $\frac{1}{3}$
- (B) $\frac{7}{18}$
- (C) $\frac{1}{6}$
- (D) $\frac{5}{18}$

89. $(4^{61} + 4^{62} + 4^{63} + 4^{64})$ is divisible by.....

- (A) 3
- (B) 11
- (C) 13
- (D) 17

90. The diagonal of a rectangle is $\sqrt{41}$ cm and its area is 20 sq.cm. What is the perimeter of the rectangle?

- (A) 9 cm
- (B) 18 cm
- (C) 20 cm
- (D) 41 cm

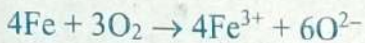
91. A sector of 56° has an area of 17.6 cm^2 . What is its radius?
 (A) 1.5 cm
 (B) 3 cm
 (C) 4.2 cm
 (D) 6 cm
92. The order of the quotient group $Z_8 \times Z_9 \times Z_{18} / \langle (2, 2, 2) \rangle$ is.....
 (A) 18
 (B) 36
 (C) 72
 (D) 144
93. What is the number of bijective function from set A to itself, when A contains 106 elements?
 (A) 106
 (B) $(106)^2$
 (C) $(106)!$
 (D) 2^{106}
94. What is the sum of the series $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{2n}{(2n+1)!}$?
 (A) e
 (B) e^{-1}
 (C) $2e$
 (D) None of these
95. A diagonal of the rectangle formed by the lines $x^2 - 7x + 6 = 0$ and $y^2 - 4y + 40 = 0$ is -
 (A) $5x + 6y = 0$
 (B) $5x - 6y = 0$
 (C) $6x - 5y + 14 = 0$
 (D) $6x - 5y - 14 = 0$

96. The third term of a G.P. is 4. What is the product of 1st five terms?
 (A) 4^3
 (B) 4^5
 (C) 4^4
 (D) None of these
97. If $A = \{1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17\}$, $B = \{2, 4, \dots, 18\}$ and N is the universal set, then the value of $A' \cup ((A \cup B) \cap B')$ is -
 (A) A
 (B) N
 (C) B
 (D) None of these
98. What is the value of $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{x-1}{x+1}\right)^x$?
 (A) 0
 (B) e^{-1}
 (C) e^{-2}
 (D) e^{-3}
99. What is the value of $\frac{1 - \tan^2 15^\circ}{1 + \tan^2 15^\circ}$?
 (A) 1
 (B) $\sqrt{3}$
 (C) $\frac{\sqrt{3}}{2}$
 (D) 2
100. What is the eccentricity of the conic $x^2 - 4x + 4y^2 = 12$?
 (A) $\frac{\sqrt{3}}{2}$
 (B) $\frac{2}{\sqrt{3}}$
 (C) $\sqrt{3}$
 (D) None of these

B – SECTION – III
SCIENCE (CBZ) CHEMISTRY

41. The momentum of a particle with a de-Broglie wavelength of 0.1 nm is -
 (A) $3.31 \times 10^{-24} \text{ kg.m.s}^{-1}$
 (B) $6.62 \times 10^{-24} \text{ kg.m.s}^{-1}$
 (C) $6.62 \times 10^{-22} \text{ kg.m.s}^{-1}$
 (D) $6.62 \times 10^{-23} \text{ kg.m.s}^{-1}$
42. For which of the following reactions the value of K_p is greater than K_c ?
 (A) $\text{N}_2 + \text{O}_2 \rightleftharpoons 2\text{NO}$
 (B) $2\text{SO}_2 + \text{O}_2 \rightleftharpoons 2\text{SO}_3$
 (C) $2\text{NO}_2 \rightleftharpoons \text{N}_2\text{O}_4$
 (D) $\text{PCl}_5 \rightleftharpoons \text{PCl}_3 + \text{Cl}_2$
43. The correct order of metallic character of the elements B, Al, Mg and K
 (A) $\text{B} > \text{Al} > \text{Mg} > \text{K}$
 (B) $\text{Al} > \text{Mg} > \text{B} > \text{K}$
 (C) $\text{Mg} > \text{Al} > \text{K} > \text{B}$
 (D) $\text{K} > \text{Mg} > \text{Al} > \text{B}$
44. The process in which metal oxide is reduced to metal is called -
 (A) Smelting
 (B) Aluminothermy
 (C) Hydrothermy
 (D) No specific name
45. Equal weights of methane and oxygen are mixed in an empty container at 25°C . The fraction of total pressure exerted by oxygen is -
 (A) $\frac{1}{3}$
 (B) $\frac{1}{2}$
 (C) $\frac{2}{3}$
 (D) $\frac{1}{3} \times \frac{273}{298}$
46. The pH of solution containing 0.4 gm NaOH per litre is -
 (A) 2.0
 (B) 12.0
 (C) 10.0
 (D) 11.0
47. Which of the following is the most stable radical?
 (A) $\dot{\text{C}}\text{H}_3$
 (B) $\text{R}\dot{\text{H}}_2$
 (C) $\text{R}\dot{\text{H}}\text{H}$
 (D) $\text{R}\dot{\text{O}}$
48. Copper is extracted from -
 (A) Cuprite
 (B) Copper glance
 (C) Malachite
 (D) Copper pyrite
49. Nitrogen is having three unpaired electrons, according to -
 (A) Hund's rule
 (B) Aufbau principle
 (C) Heisenberg's principle
 (D) None of these
50. 3.5g of copper was dissolved in excess concentrated Nitric acid and the solution was evaporated to dryness. The copper nitrate so formed was ignited to its oxide which weighed 4.4g. Then the equivalent mass of copper in gms is -
 (A) 15.05
 (B) 62.2
 (C) 31.1
 (D) 15.55

51. The following reaction describes the rusting of iron -

Which of the following statement is incorrect?

- (A) This is an example of redox reaction.
- (B) Metallic iron is reduced to Fe^{3+} .
- (C) Fe^{3+} is an oxidising agent.
- (D) Metallic iron is a reducing agent.

52. The electronegativity of the following elements increases in the order -

- (A) C, N, Si, P
- (B) N, Si, C, P
- (C) Si, P, C, N
- (D) P, Si, N, C

53. Addition of a molecule of HBr to but - 1 - ene in the presence of peroxide gives -

- (A) n - Butane
- (B) 1 - Bromobutane
- (C) 2 - Bromobutane
- (D) 1, 2 - Dibromobutane

54. 25.2 ml of dilute sulphuric acid is completely neutralised by 24.0 ml of 0.105 M NaOH solution. The mass of sulphuric acid present per litre of the solution is -

- (A) 0.49g
- (B) 4.9g
- (C) 49g
- (D) 9.8g

55. The types of bond present in $\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$ are only -

- (A) electrovalent and covalent
- (B) electrovalent and co-ordinate covalent
- (C) electrovalent, covalent and co-ordinate covalent
- (D) covalent and co-ordinate covalent

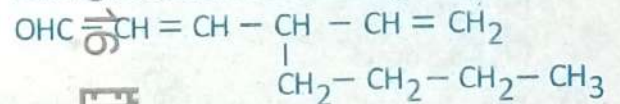
56. How many σ (Sigma) and π (Pi) bonds are there in tetracyanoethylene $[\text{C}_2(\text{CN})_4]$ molecule?

- (A) Five σ and nine π bonds
- (B) Nine σ and nine π bonds
- (C) Six σ and eight π bonds
- (D) Nine σ and seven π bonds

57. Isomerization in alkane may be brought about by using -

- (A) Al_2O_3
- (B) Fe_2O_3
- (C) AlCl_3 and HCl
- (D) Conc. H_2SO_4

58. The IUPAC name of following compound -

is -

- (A) 4 - butyl - 2, 5 - hexadien - 1 - al
- (B) 5 - vinyloct - 3 - en - 1 - al
- (C) 5 - vinyloct - 5 - en - 8 - al
- (D) 3 - Butyl - 1, 4 - hexadien - 8 - al

59. The gas X, diffuses twice as fast as another gas Y which in turn diffuses thrice as fast as another gas Z. If molecular mass of the gas Z is 144, the molecular mass of gas X in 'u' is -

- (A) 8
- (B) 16
- (C) 2
- (D) 4

60. One litre of Hydrogen at NTP weighs 0.09g. 100ml of another gas at NTP weighs 0.0765g. The vapour density and the relative molecular mass of the gas are respectively -

- (A) 4.25, 8.5
- (B) 8.5, 17.0
- (C) 17.0, 34.0
- (D) None of these

B - SECTION - III
SCIENCE (CBZ) BOTANY

- 147516
- 147516
- 147516
- 147516
- 147516
- 147516
61. What causes Loose Smut of wheat?
 (A) *Ustilago kollerii*
 (B) *Ustilago avenae*
 (C) *Ustilago hordei*
 (D) *Ustilago tritici*
62. A fruit that develops from bicarpellary, syncarpous, inferior ovary and bears pappus is -
 (A) Pome
 (B) Drupe
 (C) Cypsela
 (D) Caryopsis
63. The giant redwood tree (*Sequoia sempervirens*) is a/an -
 (A) Angiosperm
 (B) Free fern
 (C) Pteridophyte
 (D) Gymnosperm
64. The fusion of the second male gamete with the secondary nucleus is called triple fusion and the product is known as -
 (A) Seed
 (B) Embryo
 (C) Endosperm
 (D) Cotyledons
65. When the body of the ovule is inverted in such a way that it bends back along side the funicle and the micropyle lies close to the hilum, the ovule is said to be -
 (A) Orthotropous
 (B) Anatropous
 (C) Amphitropous
 (D) Circinotropous
66. When we peel the skin of a potato tuber, we remove
 (A) periderm
 (B) epidermis
 (C) cuticle
 (D) sapwood
67. Ethylene is used for -
 (A) Retarding ripening of tomatoes
 (B) Hastening of ripening of fruits
 (C) Slowing down ripening of apples
 (D) Causing reversal of dwarfism in genetically dwarf plants
68. The filamentous thread like fungal bodies are called mycelium. But in which of the following pseudomycelium is present?
 (A) Yeast
 (B) *Mucor*
 (C) *Rhizopus*
 (D) *Puccinia*
69. In a dihybrid cross, if you get 9:3:3:1 ratio, it denotes that -
 (A) the alleles of two genes are interacting with each other
 (B) it is a multigenic inheritance
 (C) it is a case of multiple allelism
 (D) the alleles of two genes are segregating independently
70. Casparian bands are found in the of roots of *Zea mays*.
 (A) Epidermis
 (B) Cortex
 (C) Endodermis
 (D) Pith

71. What according to Mendel was responsible for the inheritance of specific traits?

- (A) Genes
- (B) Factors
- (C) Chromosomes
- (D) DNA

147516

72. Secondary Growth in the stelar region is initiated due to the activity of

- (A) xylem
- (B) phloem
- (C) cambium
- (D) bundle sheath

147516

73. Which one is unrelated pair?

- (A) Early Blight of Potato - *Alternaria solani*
- (B) Late Blight of potato - *Phytophthora infestans*
- (C) Bacterial Blight of rice - Powdery mildew
- (D) Stem Rust of wheat - *Puccinia graminis*

147516

74. What is the first intermediate stable product of dark reaction in carboxylative phase?

- (A) Phosphoenol pyruvate
- (B) Phosphoglyceric acid
- (C) Phosphoglyceraldehyde
- (D) Pyruvic Acid

147516

75. *Funaria* differs from *Dryopteris* in having -

- (A) Independent gametophyte
- (B) Dependent gametophyte
- (C) Independent sporophyte
- (D) Dependent sporophyte

76. Algae are autotrophic and photosynthetic. But which of the following is parasite algae?

- (A) *Oedogonium*
- (B) *Ulva*
- (C) *Ulothrix*
- (D) *Cephaleuros*

147516

77. Identify the incorrect statement -

- (A) In asexual reproduction, the offspring produced are morphologically and genetically identical to the parents.
- (B) In asexual reproduction, a single parent produces offspring, with or without the formation of gametes.
- (C) Conidia are asexual structures in *Penicillium*.
- (D) Zoospores are sexual reproductive structures.

147516

78. Avena coleoptile test is for which of the flowering hormone?

- (A) IAA
- (B) NAA
- (C) ABA
- (D) GA

147516

79. The enzyme that is not found in a C_3 plant is -

- (A) RuBP carboxylase
- (B) PEP carboxylase
- (C) NADP Reductase
- (D) ATP Synthase

147516

80. Dark reaction in photosynthesis is called so, because -

- (A) it can occur in dark also.
- (B) it does not depend on light energy.
- (C) it cannot occur during day light.
- (D) it occurs more rapidly at night.

B - SECTION - III
SCIENCE (CBZ) ZOOLOGY

- 147516
81. Kidney of man is -
 (A) Opisthonephros
 (B) Pronephros
 (C) Mesonephros
 (D) Metanephros
- 147516
82. Hepato-pancreatic duct opens into the duodenum and carries -
 (A) Bile
 (B) Pancreatic juice
 (C) Both Bile and Pancreatic juice
 (D) Saliva
- 147516
83. Which one of the following of animals belong to a single taxonomic group?
 (A) Cuttlefish, Jellyfish, silverfish, dogfish, starfish
 (B) Bat, pigeon, butterfly
 (C) Monkey, chimpanzee, man
 (D) Silkworm, tapeworm, earthworm
- 147516
84. Which of the following pairs is wrong?
 (A) Uricotelic - Birds
 (B) Ureotelic - Insects
 (C) Ammonotelic - Tadpole
 (D) Ureotelic - Elephant
- 147516
85. The amount of air that moves in and out of the lungs, with each inspiration and expiration is called -
 (A) Residual volume
 (B) Vital capacity
 (C) Tidal volume
 (D) Tidal capacity
- 147516
86. Which of the following is not a producer?
 (A) Spirogyra
 (B) Agaricus
 (C) Volvox
 (D) Nostoc
- 147516
87. Glycolysis is the initial process of cellular respiration in which glucose is broken down to the level of -
 (A) Pyruvic acid
 (B) Acetyl CoA
 (C) Lactic acid
 (D) Citric acid
- 147516
88. The sequence of communities of Primary plant succession in water (Hydrosere) is -
 (A) Phytoplankton, sedges, free floating hydrophytes, rooted hydrophytes, grasses and trees
 (B) Phytoplankton, free floating hydrophytes, rooted hydrophytes, sedges, grasses and trees
 (C) Free floating hydrophytes, sedges, phytoplankton, rooted hydrophytes, grasses and trees
 (D) Phytoplankton, rooted submerged hydrophytes, floating hydrophytes, reed swamp, sedges, meadow and trees
- 147516
89. The outermost tough, dense and highly vascular membrane of the brain is called -
 (A) Pia mater
 (B) Arachnoid layer
 (C) Dura mater
 (D) Grey matter

90. In normal adult blood pressure is expressed as -
- (A) 80/120 mm Hg
(B) 120/80 mm Hg
(C) 150/90 mm Hg
(D) 90/50 mm Hg
91. Which among the following has 23 chromosomes?
- (A) Spermatogonia
(B) Zygote
(C) Secondary oocyte
(D) Oogonia
92. The nitrogen base not present in DNA structure -
- (A) Adenine
(B) Guanine
(C) Uracil
(D) Cytosine
93. Corpus luteum secretes a hormone called -
- (A) Prolactin
(B) Progesterone
(C) Aldosterone
(D) Testosterone
94. Which type of cleavage is found in insects?
- (A) Discoidal
(B) Holoblastic
(C) Coeloblastula
(D) Superficial
95. Who proposed the Fluid Mosaic Model of Plasma membrane?
- (A) Camillo Golgi
(B) Schleiden and Schwann
(C) Singer and Nicolson
(D) Robert Brown

96. The deoxygenated blood is carried by to the lungs.
- (A) pulmonary artery
(B) pulmonary vein
(C) systemic artery
(D) carotid artery
97. Identify the wrong statement, which is not observed during meiosis?
- (A) Pairing of homologous chromosomes
(B) Four haploid cells are formed
(C) At the end of meiosis the number of chromosomes are reduced to half
(D) Two cycles of DNA replication occurs
98. Crossing over occurs between -
- (A) Non-sister chromatids of non-homologous chromosome at Zygotene stage of prophase-1
(B) Non-sister chromatids of homologous chromosome at Pachytene stage of prophase-1
(C) Non-sister chromatids of non-homologous chromosome at Pachytene stage of prophase-1
(D) Non-sister chromatids of homologous chromosome at Zygotene stage of prophase-1
99. Reappearance of certain ancestral characters, which had either disappeared or were reduced in the offspring is known as -
- (A) Homologous
(B) Atavism
(C) Vestigial
(D) Analogous
100. Analogous organs arise due to -
- (A) Divergent evolution
(B) Artificial selection
(C) Genetic drift
(D) Convergent evolution

B - SECTION - III
CLASSICAL SANSKRIT

41. वधू - तृतीयैकवचने -

- (A) वधूम्
- (B) वधूना
- (C) वध्वा
- (D) वधुना

42. एतेषु व्याकरणशास्त्रस्य रचयिता कः अस्ति ?

- (A) भर्तृहरिः
- (B) वाणभट्टः
- (C) कालिदासः
- (D) भवभूतिः

43. अहन् + सु = (सुद्धं निष्पन्नं रूपम्)

- (A) अहःसु
- (B) अहंसु
- (C) अहषु
- (D) अहोसु

44. कस्मिन् मूल्याङ्कने भिन्नता न दृश्यते ?

- (A) वस्तुनिष्ठे
- (B) मौखिके
- (C) निबन्धात्मके
- (D) साक्षात्कारे

45. परावाणी नाम

- (A) वैखरी
- (B) वेदमयी
- (C) सरस्वती
- (D) पश्यन्ती

46. अथादः पदसन्धानो

- (A) गद्यम्
- (B) पद्यम्
- (C) शब्दम्
- (D) उच्चारणम्

47. पाठ्यक्रमानिर्दिष्टसमयावधौ समापयितुं

- जन्म अलभत ।
- (A) प्रत्यक्षपद्धतिः
- (B) परोक्षपद्धतिः
- (C) आरोहपद्धतिः
- (D) अवरोहपद्धतिः

48. परोक्षपद्धतिः बहुलतया कस्मिन् पाठे गृह्यते ?

- (A) गद्य
- (B) सूत्र
- (C) नाट्य
- (D) पद्य

49. सूत्रे अविद्यमानस्य अर्थस्य विषये विचारः

- कथ्यते ।
- (A) विग्रहः
- (B) आक्षेपः
- (C) पदार्थोक्तिः
- (D) नियमः

50. लाटिन् भाषायां "DOVO" संस्कृतभाषायां किम् ?

- (A) द्वि
- (B) दुहितृ
- (C) दुग्धः
- (D) दोग्धृ

51. गद्यस्य उद्देश्यं किम्?

- (A) कथाकथनम्
- (B) स्पष्टकथनम्
- (C) गायनम्
- (D) अर्थबोधनम्

52. कदा ओडिशाप्रान्ते शिक्षाशास्त्री
प्रारभत ?
(A) 2012
(B) 2010
(C) 1980
(D) 1985
53. सामान्यश्रवणं कति विधम्?
(A) षड्
(B) द्वि
(C) पञ्च
(D) सप्त
54. भवभूते: रचना का अस्ति ?
(A) नैषधीयचरितम्
(B) मालतीमाधवम्
(C) चण्डीशतकम्
(D) छन्दप्रशस्ति:
55. कः महावीरचरितस्य नायकः।
(A) रामः
(B) कर्णः
(C) महावीरः
(D) रावणः
56. "पश्यति दिशि दिशि रहसि भवन्तम्" इति कुत्र
विद्यते ?
(A) कुमारसम्भवे
(B) गीतगोविन्दे
(C) शृङ्गारशतके
(D) नीतिशतके
57. यवनस्य स्त्री -
(A) यवानी
(B) यवनी
(C) यवनानी
(D) यवना

58. शीर्षककथनं कस्मिन् सोपाने भवति ?
(A) उपक्रमे
(B) उपस्थापने
(C) अनुवाचने
(D) प्रस्तुतीकरणे
59. राजन् - द्वितीयैकवचने -
(A) राजानम्
(B) राजनम्
(C) राजम्
(D) राजाम्
60. मूल्याङ्कनं कति विधम् ?
(A) त्रिविधम्
(B) चतुर्विधम्
(C) द्विविधम्
(D) षड्विधम्
61. अनादि निधना नित्या वागुत्सृष्टा
भुवा।
(A) आत्म
(B) परम्
(C) स्वयम्
(D) अहम्
62. भाषायाः प्रथमरूपं किम् ?
(A) लेखनम्
(B) मौखिकम्
(C) पठनम्
(D) श्रवणम्
63. इदम् (पु) तृतीयैकवचने -
(A) अभिः
(B) ऐभिः
(C) एभिः
(D) अनेन

64. गो-शब्दस्य प्रथमा बहुवचने किं रूपम् ?

- (A) गवाः
(B) गावः
(C) गावाः
(D) गवः

147516

65. संस्कृतसाहित्यस्य आद्यनाट्यकारः कोऽस्ति ?

- (A) दण्डिः
(B) कालिदासः
(C) भासः
(D) श्रीहर्षः

147516

66. श्रीहर्षेण किं रचितम् ?

- (A) कादम्बरी
(B) बालचरितम्
(C) कर्णभारम्
(D) अर्णववर्णनम्

147516

67. भण्डारकरमहोदयस्य मतेन अनुवादपद्धतिःविधम् ।

- (A) पञ्च
(B) द्वि
(C) चतुर
(D) षड्

147516

68. Cognitive Aim –

- (A) ज्ञानात्मकं लक्ष्यम्
(B) भावात्मकं लक्ष्यम्
(C) कौशलात्मकं लक्ष्यम्
(D) स्वशिक्षणं लक्ष्यम्

147516

69. उद्देश्यम् इति अस्ति ।

- (A) Introduction
(B) Activity
(C) Objectives
(D) Content

147516

70. दशकुमारचरितस्य नायकः कः ?

- (A) राजवाहनः
(B) दामोदरः
(C) देवदत्तः
(D) उदयनः

147516

71. Formal Grammar. (तात्त्विकव्याकरणम्).....

- (A) सूत्रविश्लेषणम्
(B) शब्दविश्लेषणम्
(C) अर्थविश्लेषणम्
(D) भाषाविश्लेषणम्

147516

72. त्रि-सप्तमी बहुवचने –

- (A) त्रिषु
(B) त्रयेषु
(C) त्रीषु
(D) त्रयसु

147516

73. ओडिशाप्रान्ते प्राथमिकस्तरे कदा संस्कृतशिक्षा प्रारभत ?

- (A) 2012
(B) 2015
(C) 2005
(D) 2010

147516

74. शिक्षण-उद्दिश्यं केन सफलं भवति ?

- (A) ज्ञानेन
(B) धनेन
(C) दर्शनेन
(D) अङ्केन

147516

75. विद्यालये व्याकरणशिक्षणाय कति पद्धतयः प्रयुज्यन्ते?

- (A) तिस्रः
(B) चतस्रः
(C) पञ्च
(D) द्वे

147516

76. गीतगोविन्दस्य सर्गाः कति ?

- (A) 8
(B) 10
(C) 12
(D) 14

147516

77. "SANSKRIT WORTERBUCH" इति

.....अस्ति ।

- (A) महाविद्यालयः
(B) नाटकम्
(C) काव्यम्
(D) अभिधानम्

147516

78. कया पद्धत्या छात्राणां मतिः तीक्ष्णा भवति ?

- (A) आरोहः
(B) अवरोहः
(C) प्रत्यक्षः
(D) परोक्षः

147516

79. मुनि - सप्तमैकवचने -

- (A) मुनिम्
(B) मुन्याम्
(C) मुन्यौः
(D) मुनौ

147516

80. एतेषु दण्डान्वयपद्धत्याः समुचित-क्रमः कः ?

- (A) विशेषण-विशेष्य-क्रिया ।
(B) विशेष्य-विशेषण-क्रिया
(C) विशेष्य-क्रिया-प्रत्ययः ।
(D) क्रिया-प्रत्यय-विशेषणम्

147516

81. छात्राणां पठितुम् अधिकः उत्साहः वर्धते ?

- (A) आरोहः पद्धतेः
(B) अवरोहः पद्धतेः
(C) परियोजनापद्धतेः
(D) पाठ्यपुस्तकपद्धतेः

147516

82. दृश्-धातोः लोट् उत्तमैकवचने -

- (A) पश्यतु
(B) पश्यामि
(C) पश्यानि
(D) पश्यनि

147516

83. नैषधीयचरितस्य सर्गाणां संख्याः काः ?

- (A) 12
(B) 16
(C) 18
(D) 22

147516

84. वाग्-रूपं भावप्रकटनमेव ।
 (A) पठनम्
 (B) निरीक्षणम्
 (C) श्रवणम्
 (D) भाषणम्
85. लेखनात् अनन्तरं तदेव अनुकृत्य लेखनम् ।
 (A) प्रतिलेखनम्
 (B) अनुलेखनम्
 (C) श्रुतलेखनम्
 (D) द्रुतलेखनम्
86. "वाक्" इति पदारम्भस्य काव्यस्य कविः
 अस्ति ?
 (A) भासः
 (B) दण्डिः
 (C) भवभूतिः
 (D) कालिदासः
87. पूर्णाङ्गशिक्षणे नास्ति ।
 (A) व्याख्यानम्
 (B) स्वयं मूल्याङ्कनम्
 (C) स्वयं प्रेरणा
 (D) प्रत्यक्षीकरणम्
88. पूर्वज्ञानेन सह पाठगतनवीनज्ञानस्य संबन्धः किम् ?
 (A) प्रयोगः
 (B) उद्देश्यम्
 (C) प्रस्तुतिः
 (D) प्रस्तावना

89. "अभ्यासः सर्वशास्त्राणां बोधादपि गरीयसी" इति
 पद्धतिः ?
 (A) Traditional Method
 (B) Project Method
 (C) Text Book Method
 (D) Direct Language Method
90. किं शुद्धम् अस्ति?
 (A) शूर्पणखा
 (B) श्रुपणखा
 (C) शूर्पणखा
 (D) शूर्पणखा
- गद्यभागं पठित्वा शुद्धम् उत्तरं चिनुत ।
 कास्मिश्चित् नगरे चन्द्रो नाम भूपतिः
 प्रतिवसति स्म । तस्य पुत्राः वानरक्रीडारताः वानरयूथं
 नित्यमेव विविधैः भोज्यप्रदार्थैः पुष्टिं नयन्ति स्म ।
 तस्मिन् सज्जगृहे बालवाहनयोग्यं मेषयूथम् आसीत् ।
 तेषां मेषाणां मध्ये एको मेषः जिह्वालोलुपतया
 अहर्निशं मनुजसं प्रविश्य यत् पश्यति तद् भक्षयति ।
 ते च सूपकाराः यत्किञ्चित् काष्ठं, मृण्मयं भाजनं
 कांस्यताम्रपात्रं वा पश्यन्ति तेन तम् आशु ताडयन्ति
 स्म ।
 मेषस्य सूपकाराणां च कलहम् अवेक्ष्य
 नीतिविदाम् अग्रणीः वानरयूथपतिः अचिन्तयत् -
 'एतेषां कलहो न वानराणां हिताय ।' एवं विचार्य स
 यूथपः सर्वान् कपीन् आहूय रहसि अवदत् -
 'सूपकाराणां मेषेण सह एषः कलहः नूनं
 भवतां विनाशकारणं भविष्यति । ततः सर्वेषां संक्षयो
 न भवेत्, तदेतद् राजभवनं परित्यज्य वनं गच्छामः ।

91. संक्षयः - प्रकृतिप्रत्ययं किम्?

- (A) सम् + क्षय् + अण्
- (B) सम् + क्षिय् + अच्
- (C) सम् + क्षि + अच्
- (D) सम् + क्षय् + घञ्

147516

92. मेषेण - सकारणविभक्तिनिरूपणं कुरुत -

- (A) करणे तृतीया
- (B) अनुक्ते कर्तरि. तृतीया
- (C) सह योगे तृतीया
- (D) हेतौ तृतीया

147516

93. "सपदि" इति शब्दस्य कोऽर्थः?

- (A) भोजनं
- (B) त्वरितम्
- (C) आनन्दं
- (D) सह

147516

147516

94. अहर्निशम्-समासस्य नाम किम्?

- (A) द्वन्द्वः
- (B) कर्मधारयः
- (C) द्विगुः
- (D) नञ् तत्पुरुषः

147516

147516

95. तदेतद्-सन्धिविच्छेदरूपं किम्?

- (A) तद् + एतद्
- (B) तत् + एतद्
- (C) तत् + इतद्
- (D) तत् + ऐतद्

147516

पद्यभागं पठित्वा शुद्धम् उत्तरं लिखत।

जन्म यस्य पुरोर्वशे युक्तरूपमिदं तव।

पुत्रमेवं गुणोपेतं चक्रवर्तिनामाप्नुहि।।

यो हनिष्यति कथं त्वां रक्ष्यं रक्षिष्यति द्विजम्।

हंसो हि क्षीरमादत्ते तन्मिश्राद् वर्जयत्यपः।।

96. पुरोर्वशे-इति कः समास ?

- (A) तत्पुरुषः
- (B) द्विगुः
- (C) अव्ययीभावः
- (D) द्वन्द्वः

97. गुणोपेतं-सन्धिविच्छेदरूपं किम् ?

- (A) गुण + ओपेत
- (B) गुणो + उपेत
- (C) गुण + उपेतम्
- (D) गुणः + पेत

98. उपेत - प्रकृतिप्रत्ययं किम् ?

- (A) उप + शत्रु
- (B) उपं + कवतु
- (C) उप + क्त
- (D) उप + क्त + क्त

99. अपः - शब्दस्यार्थः।

- (A) दूरम्
- (B) निन्दुकः
- (C) जलम्
- (D) भोजनम्

100. हंसः - इति सकारणविभक्तिः किम् ?

- (A) कर्तरि प्रथमा
- (B) अनुक्ते कर्तरि प्रथमा
- (C) इति योगे प्रथमा
- (D) उक्ते कर्मणि प्रथमा

B - SECTION - III
URDU

41. تدریسی عمل کا آخری جزو کسے قرار دیا جاتا ہے؟

- (A) تمہیدی گفتگو
(B) متن کی قرأت
(C) عبارت کی تشریح
(D) تحصیلی جانچ

42. "خانہ جنگی" کس طرح کا ڈراما ہے؟

- (A) معاشرتی ڈراما
(B) مزاحیہ ڈراما
(C) تاریخی ڈراما
(D) اصلاحی ڈراما

43. سبق کی تدریس سے قبل تمہیدی گفتگو کا مقصد کیا ہونا چاہئے:

- (A) طلباء کو نظم و ضبط کی تلقین کرنا
(B) طلباء کو اظہار خیال کا موقع فراہم کرنا
(C) طلباء کو گفتگو کا موقع فراہم کرنا
(D) طلباء کو موضوع کی جانب متوجہ کرنا

44. امانوہیسی میں تدریس کے کن بنیادی صلاحیتوں کو بروئے کار لایا

- جاتا ہے؟
(A) پڑھنا اور لکھنا
(B) سننا اور لکھنا
(C) بولنا اور لکھنا
(D) سننا اور پڑھنا

45. معروضی جانچ میں کس طرح کا سوال شامل نہیں ہوتا ہے؟

- (A) صحیح متبادل کے انتخاب والا سوال
(B) جوڑ لگانے والا سوال
(C) خالی جگہ پر کرنے والا سوال
(D) مختصر جواب والا سوال

46. پرائمری سطح پر تدریس کے عمل میں کسے ضروری تصور کیا جاتا ہے؟

- (A) مصنف کے احوال و کوائف کا علم فراہم کرنا
(B) موضوع سے متعلق دیگر مواد فراہم کرنا
(C) عبارت میں موجود الفاظ کے معنی و مطلب سمجھنا
(D) موضوع کا خلاصہ بیان کرنا

47. تدریسی عمل کا پہلا اہم جزو کسے تسلیم کیا جاتا ہے؟

- (A) متن کی قرأت کو
(B) مشکل الفاظ کی تفہیم کو
(C) تمہیدی گفتگو کو
(D) عبارت کی تشریح کو

48. پرائمری سطح پر نظم کی بلند خوانی کے وقت اساتذہ کی توجہ کس

- بات پر ہونی چاہئے۔
(A) نظم کے مفہوم پر
(B) موثر انداز نظم خوانی پر
(C) سبق کے سوالات پر
(D) لطف اندوزی پر

49. مشکل الفاظ کے سلسلے میں اساتذہ کا طریقہ کیا ہونا چاہئے۔

- (A) دوران تدریس مشکل الفاظ کے معنی بتانا چاہئے
(B) بلیک بورڈ پر مشکل الفاظ کی تشریح لکھنی چاہئے
(C) طلباء کو لغت دیکھنے کا مشورہ دینا چاہئے
(D) مشکل الفاظ کو نظر انداز کر دینا چاہئے

50. لفظ قصہ کے صحیح جمع کی نشاندہی کیجئے؟

- (A) قصص
(B) قصیص
(C) قصاص
(D) قصاص

51. درج ذیل میں سے کس لفظ میں نابطور سابقہ نہیں ہے۔

- (A) نذول
(B) ناتمام
(C) نااہل
(D) ناغہ

52. اردو کس زبان کا لفظ ہے؟

- (A) عربی
(B) فارسی
(C) فارسی
(D) سنسکرت

53. کلاس روم میں طلباء سے انفرادی بلند خوانی کرانے کا مقصد کیا ہوتا ہے؟

- (A) طلباء کی صلاحیت کی جانچ
(B) سبق کے معنی کی تفہیم
(C) تلفظ اور آواز کی درستگی
(D) قواعد کی صحیح تفہیم

54. اساتذہ کو مضمون نگاری کے سلسلے میں کس طرح کے

موضوعات کا انتخاب کرنا چاہئے۔

- (A) سماجی مسائل پر مبنی موضوعات
(B) طلباء کے تجربات و مشاہدات پر مبنی موضوعات
(C) ملک و قوم کو درپیش مسائل پر مبنی موضوعات
(D) سائنسی ایجادات پر مبنی موضوعات

55. "ہماری آزادی" کس کا مضمون ہے؟

- (A) ابوالفیض سحر
(B) سید احتشام حسین
(C) فیض سہیل پوری
(D) پریم چند

56. "امر اوجان ادا" میں کہاں کی تہذیب کی جھلک ملتی ہے؟

- (A) لکھنؤ
(B) دہلی
(C) حیدرآباد
(D) مرادآباد

57. بچوں کے لئے احساسات و معلومات کے اظہار کا سب سے موثر

ذریعہ کیا ہے؟

- (A) مادری زبان
(B) ثانوی زبان
(C) قومی زبان
(D) غیر ملکی زبان

58. طلباء کو خاموش مطالعے کا مشورہ کس غرض سے دیا جاتا ہے؟

- (A) مفہوم عبارت پر توجہ دینے کی غرض سے
(B) حروف کی لادائیگی پر توجہ دینے کی غرض سے
(C) لحن عبارت پر توجہ دینے کی غرض سے
(D) اوقاف عبارت پر توجہ دینے کی غرض سے

59. لفظ بلند کی صحیح لکھی ہوئی صورت کیا ہوگی؟

- (A) نشیب
(B) زیر
(C) نیچا
(D) پست

60. درج ذیل میں صفت نسبتی کی صحیح مثال کون سی ہے؟

- (A) درزی
(B) قاضی
(C) قومی
(D) بزدلی

61. پرائمری سطح پر اردو کی تدریس کا مقصد کیا ہوتا ہے؟

- (A) اردو بولنا سکھانا
(B) اردو پڑھنا سکھانا
(C) اردو لکھنا سکھانا
(D) درج بالا سبھی

62. فاتح قوم کا مفتوح قوم پر سب سے سخت وار کیا ہوتا ہے؟

- (A) معیشت پر قبضہ کر لینا
(B) تاریخ کو مٹا دینا
(C) اپنی برتری کا احساس دلانا
(D) تہذیبی اشتراک قائم کرنا

63. طلباء کی تحریری مہارت کو فروغ دینے کی غرض سے اساتذہ کو

- موضوع کے انتخاب میں کس بات کا خیال رکھنا چاہئے۔
(A) طلباء کی دلچسپی پر
(B) اپنی پسند کا
(C) موضوع کی اہمیت کا
(D) عوامی ضرورت کا

64. "ہندوستانی تہذیب کے عناصر" کس کا مضمون ہے۔

- (A) پریم چند
(B) ابوالفیض سحر
(C) سید احتشام حسین
(D) کرامت علی کرامت

65. ضمنی مطالعے کے سلسلے میں اساتذہ کو کس بات کی ترغیب دینی

- چاہئے۔
(A) طلباء لائبریری سے کتابیں حاصل کر کے مطالعہ
کریں
(B) طلباء رسائل و جرائد کا مطالعہ کریں
(C) طلباء معلومات عامہ کے مقالوں میں سرگت کریں
(D) درج بالا سبھی اقوال درست ہیں

66. گھیسو کس افسانے کا کردار ہے؟

- (A) نفن
(B) آنندی
(C) حج اکبر
(D) نئی بیوی

67. ماہرین تعلیم زبان سیکھنے کے عمل کو کیسا عمل تصور کرتے ہیں:

(A) فطری عمل

(B) اکتسابی عمل

(C) ذاتی عمل

(D) محلی عمل

68. احتشام حسین نے مشترکہ ہندوستانی تہذیب کی علامت کے طور پر کس زبان کی اہمیت کو واضح کیا ہے؟

(A) اردو

(B) ہندی

(C) بنگالی

(D) پنجابی

درج ذیل عبارت کو غور سے پڑھئے اور نیچے دئے گئے سوالات کا صحیح جواب دیجئے:

"علامہ اقبال سیالکوٹ میں پیدا ہوئے۔ ان کی ابتدائی تعلیم یہیں ہوئی پھر لاہور میں اعلیٰ تعلیم پائی۔ کچھ دنوں بعد وہ یورپ گئے اور انگلستان سے قانون کی اور جرمنی سے فلسفے میں ڈاکٹریٹ کی ڈگری حاصل کی۔ ابتدائی تعلیم کے زمانے ہی سے اقبال شاعر کہنے لگے تھے۔ اقبال نے شاعری کی ابتداء غزل سے کی اور دماغ سے اصلاح لی۔ آگے چل کر انھوں نے اپنی شاعری کو اپنے پیغام اور فکر کے اظہار کا ذریعہ بنایا۔ وہ حرکت و عمل اور خودی کی تعلیم دیتے ہیں اور ان خوبیوں کو انسان کی بقاء کے لیے ضروری سمجھتے ہیں۔"

69. علامہ اقبال کہاں پیدا ہوئے:

(A) سیالکوٹ

(B) لاہور

(C) امرتسر

(D) جلندھر

70. اقبال نے اعلیٰ تعلیم کہاں سے حاصل کی

(A) دہلی

(B) لاہور

(C) کلکتہ

(D) کراچی

71. جرمنی سے اقبال نے کس مضمون میں ڈگری کی ڈگری حاصل کی:

(A) معاشیات

(B) قانون

(C) فلسفہ

(D) عمرانیات

72. اقبال نے اپنی غزل کی اصلاح کس شاعر سے لی؟

(A) امیر مینائی

(B) ریاض خیر آبادی

(C) سیماب اکبر آبادی

(D) داغ دہلوی

73. اقبال کے انسانی بقاء کے لیے ضروری تصور کرتے ہیں:

(A) خودی

(B) خود فریبی

(C) حق گوئی

(D) خود اعتمادی

74. کرامت علی کرامت کی تخلیق "آئن سٹائن کی وفات پر"

کا تعلق کس شعری صنف سے ہے:

(A) قطبہ

(B) مثنوی

(C) مثنوی

(D) شہر آشوب

75. حالی کی تصنیف مقدمہ شعر و شاعری کے سلسلے میں کون سا

قول درست ہے۔

(A) یہ صحیح نثر کی ایک عمدہ مثال ہے۔

(B) یہ ایک تاریخی دستاویز ہے۔

(C) یہ قاعدہ تنقید کی پہلی کتاب ہے۔

(D) یہ نثری اصناف کی تنقید ہے۔

76. مجروح سلطان پوری کا اصل نام کیا ہے:

(A) اسرار الحسن خان

(B) نذیر الحسن خان

(C) محمد واجد حسین

(D) شہزاد حسن خان

77. علی سردار جعفری کو کس شعری مجموعے پر گیان پیٹھ ایوارڈ سے

نوازا گیا:

(A) آئین کاستارہ

(B) نئی دنیا کو سلام

(C) ایسیا جاگ اٹھا

(D) پتھر کی دیوار

78. "امراؤ جان ادا" کس کی تصنیف ہے:

(A) پریم چند

(B) مرزا ہادی رسوا

(C) عصمت چغتائی

(D) علی عباس حسینی

79. نظیر اکبر آبادی کا اصل نام کیا ہے؟

(A) نذر محمد

(B) ولی محمد

(C) غلام محمد

(D) بدر محمد

80. آئندی کس کا افسانہ ہے:

(A) پریم چند

(B) بیدی

(C) غلام عباس

(D) منٹو

81. "مکھی چوس" کس کی نظم ہے:

(A) کرامت علی کرامت

(B) اکبر الہ آبادی

(C) اسمعیل آزاد

(D) فیض سہیل پوری

82. پریم چند کی تخلیق "توی بگیتی" کا تعلق کس شعری صنف سے

ہے:

(A) افسانہ

(B) خاکہ

(C) انشائیہ

(D) مضمون

83. ابوالفیض نے کیسے سماجی گروہ کو سماج قرار دیا ہے:

- (A) خواندہ
147516
(B) ناخواندہ
147516
(C) بے روزگار
147516
(D) بااثر
147516

84. ڈراما "خانہ جنگی" میں کس مغل بادشاہ کا قصہ بیان ہوا ہے:

- (A) اکبر
147516
(B) جہانگیر
147516
(C) ہمایوں
147516
(D) شاہجہان
147516

85. درج ذیل میں کون سا لفظ تائید ہے:

- (A) قصہ
147516
(B) کہاں
147516
(C) واقعہ
147516
(D) سماج
147516

86. نظیر اکبر آبادی نے نظم "بخارہ نامہ" میں کس چیز کو چھوڑنے کی

- بات کہی
147516
(A) مال
147516
(B) جاؤں
147516
(C) حرص و ہوا
147516
(D) تخت و تاج
147516

87. شورش سے بھاگتا ہوں دل ڈھونڈتا ہے میرا

ایسا سکوت جس پر تقریر بھی فدا ہو

درج بالا شعر میں کس صنعت کا استعمال کیا ہے:

147516

- (A) تضاد
(B) رعایت لفظی
(C) تلمیح
(D) کنایہ

88. درج ذیل میں صحیح جملے کی نشاندہی کیجئے۔

147516

- (A) دراصل میں وہ ایماندار ہے۔
(B) یہ تصویر تاج محل کی ہے۔
(C) میں ابھی واپس آؤں گا۔
(D) ان دونوں میں نودس کا فرق ہے۔

89. "جلوہ دربار دہلی" کس کی نظم ہے:

147516

- (A) اکبر الہ آبادی
(B) فیض سہیلپوری
(C) کرامت علی کرامت
(D) نظیر اکبر آبادی

147516

90. اڑیشا کا پہلا اردو شاعر کسے تصور کیا جاتا ہے
(A) ہردے رام جودت
(B) عبدالمجید بھویاں
(C) لکشمی نرائن مشرا
(D) کرامت علی کرامت

91. آریہ ہندوستان کب آئے:

(A) 2000 قبل مسیح

(B) 1500 قبل مسیح

(C) 1000 قبل مسیح

(D) 500 قبل مسیح

92. کرامت علی کرامت کے خیال میں اس دنیا کو نسبت دہرومکاں

کس نے سکھایا:

(A) آئزک نیوٹن

(B) نیکولا ٹسلا

(C) آئنسٹائن

(D) تھومس ایڈیسن

93. "جلوہ دربار" میں کس وائس رائے کے دربار کا نقشہ پیش

کیا گیا ہے:

(A) لارڈ میکالے

(B) لارڈ ہاؤسٹون

(C) لارڈ لارن

(D) لارڈ کرزن

94. درج ذیل میں کس کی صحیح نشاندہی کیجئے۔

(A) ابو عبیدہ

(B) عبداللہ

(C) ابو ذر

(D) غلام محمد

95. خانہ جنگی کس طرح کا ڈراما ہے:

(A) المیہ ڈراما

(B) طربیہ ڈراما

(C) مزاحیہ ڈراما

(D) المیہ و طربیہ ڈراما

96. گوہر مرزا کس ناول کا کردار ہے:

(A) گودان

(B) ایک چادر میلی سی

(C) امر او جان ادا

(D) ابن الوقت

97. نیاز فتح پوری کے شائع کردہ رسالے کی نشاندہی کیجئے۔

(A) نقوش

(B) معاصر

(C) اوراق

(D) نگار

98. ارض کے صحیح متناسب لفظ کی نشاندہی کیجئے۔

(A) قرض

(B) عرض

(C) مرض

(D) فرض

99. پریم چند نے ہندوستان میں اسلام پھیلنے کی وجہ کے قرار

دیا ہے:

(A) عسکری قوت

(B) معاشی برتری

(C) وسیع النظری

(D) علمی برتری

100. درج ذیل میں حالی کی تصنیف کون سی ہے:

(A) دربار اکبری

(B) ایک قطرہ خون

(C) یادگار غالب

(D) سوانح مولانا روم

B - SECTION - III
CLASSICAL TELUGU

క్రింది గద్యభాగమును చదివి 41వ ప్రశ్న నుండి
45వ ప్రశ్న వరకు సమాధానములను
గుర్తించుము.

6 నుండి 13 శతాబ్దాల వరకున్న
కాంబోజ శాసనాలన్నీ భారతీయ సంబంధాలను
తెలిపేవే. 5వ శతాబ్ది నాటికే ప్యూనాన్లో
కౌండిన్య గోత్రీకుడైన జయవర్మ అనే రాజు
రాజ్యం చేసేవాడు. అతడు పూర్వ అనే చైనా
చక్రవర్తికి పగడపు బుద్ధప్రతిమను, అటు
తరువాత పాలించిన రుద్రవర్మ గంధపుప్రతిమను
పంపినట్లు ఆధారాలున్నవి.

కాంబోజిలో మొదట హీనయానం అటు
తరువాత హైందవ మహాయాని బౌద్ధులు
పరస్పర కలహాలు లేకుండా ఉన్నవి. ఈ
పరిస్థితి దాదాపు క్రీ.శ. 400-1400 వరకూ
ఉన్నది. యశోవర్మ అనే రాజు అంగకోర్ధామ్లో
బ్రాహ్మణాశ్రమంతో పాటు సౌగంధ్యమం కూడా
కట్టించినాడు. 10-13 శతాబ్దాల మధ్యన
పాలించిన రాజులంతా హైందవులు, మంత్రులు
మహాయాన బౌద్ధులు.

ఈ మంత్రులెన్నో బౌద్ధాలయాల నిర్మించినారు.
సత్యవర్మ అనే మంత్రి (క్రీ.శ. 900) అంగకోర్
మందిర నిర్మాణ పర్యవేక్షకుడు. రెండవ రాజేంద్ర
వర్మ మంత్రి
కవీంద్రారి, మదనుడూ. టెదవ జయవర్మ
మంత్రి కీర్తి పండితుడూ అనేక బౌద్ధ విగ్రహాలు
ప్రతిష్ఠించి శాసనాలు చేయించినాడు. వారి
శాసనాల్లో శ్రీహృణ, విష్ణు, బుద్ధ త్రిమూర్తుల
స్తోత్రాలున్నవి కాంబోజలో వలె హైందవమూ,
మహాయానమూ కలగాపులగంగ కలిసిపోయిన
సంఘటన మరెక్కడ కనిపించదు.
అంగకోర్వాక్, అంగకోర్ధమ్, తాస్రోమ్
మందిరాలు మరాలు జగత్ప్రసిద్ధమైనవి.
ఈనాడు కాంబోజులో ఉన్న బౌద్ధం సయాంలోని
బౌద్ధం వలె సాధారణమైనదే. భిక్షకులకు మంచి
గౌరవం ఉన్నది. వారి నీతినియమాలు,
ఆదర్శవంతులు, వాళ్ళంతా ఉపాధ్యాయులుగా
యువకులను తీర్చిదిద్దుతారు. ఆ దేశంలోని
యువకులంతా కొంతకాలమైన బౌద్ధమందిరాల్లో
ఉండి క్రమశిక్షణం, నీతి నియమాలు,
విద్యాబుద్ధులు, మతజీవనం నేర్చుకుంటారు.

41. 5వ శతాబ్దిలో ప్యూనాన్సు పరిపాలించిన రాజు ఎవరు?

- (A) కౌండిన్యుడు
- (B) జయవర్మ
- (C) పూ-టి
- (D) రుద్రవర్మ

147516

42. కాంబోజలో హైందవముతో కలగలిపినది ఏది?

- (A) హీనయానము
- (B) మహాయానము
- (C) చైనా రాజులు
- (D) ఉపాధ్యాయులు

147516

43. ఈ క్రింది వానిలో సకాని దానిని గుర్తించండి?

- (A) 6-13 శతాబ్దాల కాంబోజ శాసనాలు భారతదేశంతో సంబంధాన్ని తెలుపుతాయి.
- (B) 10-13 శతాబ్దాల మధ్య కాంబోజను పాలించిన రాజులందరూ బౌద్ధులు, మంత్రులంతా హిందువులు.
- (C) క్షీర్తి పండితుడు బుద్ధ పూజతో బాటు శివపూజను కూడా చేసేవాడు.
- (D) మంత్రులు బౌద్ధ అలయాలు నిర్మించారు.

147516

147516

44. అంకోడ్ మందిర నిర్మాణ పర్యవేక్షకుడు ఎవరు?

- (A) యశోవర్మ
- (B) జయవర్మ
- (C) సత్యవర్మ
- (D) రుద్రవర్మ

147516

45. క్షీర్తి పండితుడు ఎవరి మంత్రి?

- (A) రెండవ రాజేంద్రవర్మ
- (B) ఐదవ జయవర్మ
- (C) సత్యవర్మ
- (D) జయవర్మ

147516

క్రింది పద్యములను చదివి 46వ ప్రశ్న నుండి 50వ ప్రశ్న వరకు సమాధానములను గుర్తించుము.

“ఎండాకాలము గుడిసెల నెగరజిన్ను
తొలకరించిన వర్షము తొట్టుపరుప
ముసుగు పెట్టగా రొంపిలో మూల్గుచున్న
కర్షకా! నిదు పెల్లెను గాంతురెవరు”
పరువు లకున్న జగతి సంబరము లేదు
సంబరము లేక అన్నమే సైపబోదు
అన్నమే లేకయున్న సోయగము సున్న
సోయగము లేకయున్న మెచ్చుదురే జనులు.
“రొంపి” కి సరియైన అర్థాన్ని గుర్తించండి.

147516

46. "ఠాంపి" కి సరియైన అర్థాన్ని గుర్తించండి.

- (A) నీరు
- (B) వరద
- (C) గాలి
- (D) బురద

147516

47. "ఎగురజిమ్ము" అనగా నేమి?

- (A) కాలిపోవుట
- (B) గాలికి పైకి విసురు
- (C) కూలిపోవుట
- (D) కిందపడుట

147516

48. 'తొలకరించుట' అంటే నీకు ఏమి తెలుస్తుంది?

- (A) పలుకరించుట
- (B) పులకరించుట
- (C) వర్షాకాలం మొదలు
- (D) ఎండాకాలం మొదలు

147516

49. జనులు మెచ్చుకోవటానికి గల ఒక కారణం ఏది?

- (A) దుర్మార్గం
- (B) కోపం
- (C) ద్వేషం
- (D) సోయగం

147516

50. ప్రపంచములో ప్రతి మనిషికి ఉండవలసినది ఏది?

- (A) పరువు
- (B) సంబరం
- (C) అభిమానం
- (D) ప్రతిభ

147516

51. పాఠశాలకు అవసరమైన ఆర్థిక మానవశక్తి వనరులను సేకరించి సద్వినియోగం చేయడం దేనికి సంబంధించినది?

- (A) విద్యా ప్రణాళిక
- (B) విషయ ప్రణాళిక
- (C) సంస్థాగత ప్రణాళిక
- (D) వార్షిక ప్రణాళిక

147516

147516

52. పాఠశాలకు సమాజానికి సన్నిహిత సంబంధం ఏర్పరుచునది ఏది?

- (A) సంస్థాగత ప్రణాళిక
- (B) విద్యా ప్రణాళిక
- (C) విషయ ప్రణాళిక
- (D) వార్షిక ప్రణాళిక

147516

53. "తల్లిపాలు తాగి పెరిగినవాడికి దాదిపాలు తాగి పెరిగినవాడికి ఎంత తేడా ఉంటుందో మాతృభాషలో విషయం నేర్చుకొన్నవాడికి పరభాషలో నేర్చుకొన్నవాడికి అంతే తేడా ఉంటుంది" అన్నది ఎవరు?

(A) రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్

(B) గురురాజ్ బెనర్జీ

(C) కొమర్రాజు వెంకట లక్ష్మణరావు

(D) రాసబిహారీ బోస్

54. అభ్యసన ప్రక్రియను నిర్దేశించుటకు ఉపాధ్యాయుడు అనుకరించే విధానమే పద్ధతి అన్నది ఎవరు?

(A) బేది

(B) వెస్టీ

(C) మైఖేల్

(D) డాల్టన్

55. విమల గారు కుండల మీద ఉన్న వేటిని తీసేద్దాం అన్నారు?

(A) స్టిక్కర్లను

(B) నల్లదనాన్ని

(C) చెక్కిన పేర్లను

(D) పై మూతలను

56. పితృణం = విడదీయుము?

(A) పితృ + ఋణం

(B) పితృ + ఋణం

(C) పితృ + ఋణం

(D) పితృ + ఋణం

57. లక్ష్మణుని ఏర్పర్చటానికి ప్రధానమైన అంశం ఏది?

(A) సామర్థ్యాలు

(B) ప్రణాళిక

(C) విషయ పరిజ్ఞానం

(D) పైవన్నీ

58. పద్య బోధన ప్రధానోద్దేశాలు ఏమి?

(A) ఆనందానుభూతి, రసానుభూతిని కలిగించుట.

(B) భాషా జ్ఞానాన్ని, విషయ జ్ఞానాన్ని పెంపొందించుట.

(C) భాషా స్వరూపాన్ని, స్వభావాలను అర్థం చేయించుట.

(D) ఛందోలంకార వ్యాకరణాలను బోధించుట.

59. మహాప్రస్థానంలో ఉపయోగించిన 'కాసారం' అనే పదానికి అర్థం ఏమి?

- (A) సంసారం
- (B) సముద్రం
- (C) సాగరం
- (D) పైవన్నీ

147516

60. విక్రమార్కుడు ఎవరి గురించి తపస్సు చేసి మరణము గూర్చి వరాన్ని పొందాడు?

- (A) మహాకాళుని
- (B) మహారాణి
- (C) శక్తికి
- (D) దేవతకు

147516

61. మహాప్రస్థానంలో ఎగిరి, ఎగిరి ఎగిరి పడుతున్నవి ఎన్ని లక్షల మేరువులు అని శ్రీశ్రీ

- గారు అన్నారు?
- (A) 70 లక్షలు
- (B) 60 లక్షలు
- (C) 80 లక్షలు
- (D) 90 లక్షలు

147516

147516

62. 'గరిమెళ్ళ సత్యనారాణ గారి మరణం ఏద్యబడని, గౌరవించని మరియు పాడుబడనిది' అని ఎవరు విచారం వ్యక్తం చేసారు?

- (A) సోమేశ్వరరావు
- (B) కామేశ్వరరావు
- (C) రామేశ్వరరావు
- (D) పండితులవారు

147516

147516

63. నమూనాలు ఈ రకమైన బోధనోపకరణాలు

- (A) ద్విపార్శ్వ - దృశ్యశ్రవణ
- (B) ద్విపార్శ్వ - శ్రవణ
- (C) త్రిపార్శ్వ - దృశ్య
- (D) ఏకపార్శ్వ - దృశ్య

64. ఆలోచనలో అంతరాయం కల్గినప్పుడు ఆలోచన మారినపుడు మానసిక స్థితిని

- సూచించే గుర్తు ఏది?
- (A) పొట్టి గీత (-)
- (B) పొడుగు గీత (-)
- (C) క్రింది గీత ()
- (D) ఛేద చిహ్నం (/)

147516

65. తత్పమ పదాలతో ఏర్పడిన సమాసాన్ని

..... అంటారు?

- (A) అచ్చిక
- (B) సాధము
- (C) మిశ్ర
- (D) సిద్ధ

147516

66. స్వాతంత్ర్యానంతరం డిగ్రీ స్థాయిలో బోధనా భాషగా మాతృభాష ఉండాలని పేర్కొన్న కమీషన్ ఏది?

- (A) రాధాకృష్ణ కమీషన్
- (B) మొదలియార్ కమీషన్
- (C) కొరారీ కమీషన్
- (D) హోర్గాడ్ కమీషన్

147516

147516

67. 'కంటిరెప్పన్న వేయనివారు

దీనికి వ్యుత్పత్తి అర్థం ఏది?

- (A) దేవతలు
- (B) సురులు
- (C) అనిమిషలు
- (D) గంధర్వులు

147516

68. ఈ క్రింది వానిలో సంధి చేయకూడని

రూపం?

- (A) మాయిల్లు
- (B) వట్టిచ్చి
- (C) మాయత
- (D) పుట్టినిల్లు

147516

147516

147516

69. చతుర్ముఖ గణములు కల పద్యము ఏది?

- (A) సీసము
- (B) కందము
- (C) మధ్యాక్కర
- (D) ఏదీకాదు

70. ఒక వస్తువు గూర్చి గాని, ప్రదేశం గూర్చి గాని

ఏర్పడే ప్రత్యేక భావమును ఏమందురు?

- (A) వైఖరి
- (B) ప్రశంస
- (C) నైపుణ్యం
- (D) రసానుభూతి

147516

71. పార్లమెంటు నిర్బంధ ఉచిత విద్యా హక్కు బిల్లును ఎప్పుడు ఆమోదించింది?

- (A) జనవరి - 2009
- (B) జనవరి - 2008
- (C) జనవరి - 2010
- (D) జనవరి - 2006

147516

72. Basic Education System ను వృద్ధి చేసిన పద్ధతి ఏది?

- (A) ప్రాజెక్టు పద్ధతి
- (B) కృత్యాధార పద్ధతి
- (C) డాల్టన్ పద్ధతి
- (D) ప్రకల్పన పద్ధతి

147516

73. వంటగదిని విమల గారు దేనితో పోల్చారు?

- (A) విశ్రాంతి భవనము
- (B) శ్రమించే స్థలం
- (C) మార్పురీ
- (D) దెయ్యాల కొంప

147516

74. మూల్యాంకన ప్రక్రియలో సోపానాలు ఎన్ని?

- (A) 3
- (B) 6
- (C) 5
- (D) 4

147516

75. రాబోయే కాలము వీటిని మరింతగా

విద్యారంగంలో ఉపయోగించే

అవకాశాలున్నాయి.

- (A) సి.డి. ప్లేయర్
- (B) డి.వి.డి. ప్లేయర్

147516

(C) ఐపాడ్లు

(D) టేప్ రికార్డరు

147516

76. వాక్కు అనే పదం ఏ భాష నుండి వచ్చింది?

- (A) ద్రావిడం
- (B) సంస్కృతం

147516

(C) మళయాళం

(D) తమిళం

77. నేత్రము, బాణము దేనికి నానార్థాలు?

- (A) అంకురము
- (B) అంబరము

147516

(C) అంబకము

(D) అక్షరము

78. రాత నేర్పడం అనేది చాలా కష్టమైన చర్య అని ఎవరి అభిప్రాయము?

- (A) రెయిన్ బో
- (B) రైబర్న్
- (C) రోలర్
- (D) రోమింగ్

147516

79. 'కారవి గోపరాజు' విన్న భాషలలో కోవిదుడు?

- (A) నవభాషా కోవిదుడు
- (B) అష్టభాషా కోవిదుడు
- (C) సప్తభాషా కోవిదుడు
- (D) పంచభాషా కోవిదుడు

147516

80. "కొప్పు" పర్యాయ పదాలు ఏవి?

- (A) గవాక్షము, వాతాయనము
- (B) కబరి, తురుము, మౌళి
- (C) కృతి, గ్రంథము, వాయువు
- (D) కరటము, అరిష్టము, వెలుగు

147516

81. ఆదర్శ ప్రశ్నాపత్రానికి సంబంధించిన లక్ష్యాలను పరిశీలించుటను ఏమందురు?

- (A) ప్రామాణికత
- (B) విశ్వసనీయత
- (C) లక్ష్యాత్మకత
- (D) అచరణాత్మకత

147516

82. 'భాష ఆలోచనలకు ఆకృతి అని చెప్పినది' ఎవరు?

- (A) జాన్స్
- (B) క్రిల్ హాట్రిక్
- (C) స్టీన్సన్
- (D) సింప్సన్

147516

83. క్రింది వానిలో దేనిని ఓష్ట్యాలుగా పిలుతురు?

- (A) ప-భ-బ-భ-మ
- (B) య-ర-ల-వ
- (C) త-ధ-ద
- (D) క-ఖ-గ-ఘ

147516

84. పాఠశాలకు సాధారణంగా సంవత్సరానికి ఎన్ని రోజుల పనిదినాలు (working days) ఉంటాయి?

- (A) 225
- (B) 220
- (C) 230
- (D) 215

147516

85. వర్ణమాల క్రమంలో కాకుండగా అకార సామ్యములను బట్టి ఒకే రకానికి చెందిన అక్షరాలను ఒకే వర్గంగా నేర్పించే పుస్తక బోధన పద్ధతిని ఏమందురు?

- (A) అక్షర పద్ధతి
- (B) పదపద్ధతి
- (C) వాక్యపద్ధతి
- (D) నవీనాక్షర పద్ధతి

147516

147516

147516

147516

86. 'నాకొక వరంలా వస్తువిచ్చి పోతుంది.' దీనిలో అలంకారము ఏది?

- (A) ఉపమ
- (B) రూపకం
- (C) మత్యనుప్ర్రాసం
- (D) దృష్టాంతము

87. ప్రాజెక్టు పద్ధతిలో 5వ అంశం ఏది?

- (A) సమస్య గుర్తింపు
- (B) చర్చ
- (C) ప్రణాళిక
- (D) మూల్యాంకనం

చేసి ఫలితాలు

నిర్ధారించటం

88. నన్నయ్య రచించిన మహాభారతం లోని పద్యాలు ఏ కవితా శైలిలో రచించబడినవి?

- (A) భావకవిత
- (B) చంపూ కవిత
- (C) సరళ కవిత
- (D) భాషా కవిత

89. పద్యంలోని పదాలను విడదీసి ప్రతి పదానికి అర్థం చెబుతూ వివరణ ఇస్తూ స్వరూప, స్వభావము విడమర్చి చెప్పే పద్ధతిని ఏమందురు?

- (A) ఖండన పద్ధతి
- (B) పూర్ణ పద్ధతి
- (C) అంశాల పద్ధతి
- (D) పఠన పద్ధతి

90. ధర్మాలు, స్వభావాలు, సమాన లక్షణాలు తెలిపే నామవాచకం ఏది?

- (A) జాతి నామవాచకం
- (B) సంబంధ నామవాచకం
- (C) నిర్దేశాత్మక నామవాచకం
- (D) క్రియా నామవాచకం

91. ప్రతిమ మహారాజునకు గంగ ఏ మహర్షి కుమార్తె అని చెప్పుకున్నది?
- (A) విభాండక మహర్షి
- (B) వశిష్ట మహర్షి
- (C) జహ్ను మహర్షి
- (D) జమదగ్ని

92. వ్యంగ్య చిత్రాలు, ఛాయా చిత్రాలు, ధారాపటాలు, స్థూలకృతి చిత్రాలు ఏ ఉపకరణాల కోవలోనికొకవస్తాయి?
- (A) త్రిపార్శ్వ ఉపకరణాలు
- (B) ద్విపార్శ్వ ఉపకరణాలు
- (C) సాంకేతిక ఉపకరణాలు
- (D) సామూహిక ఉపకరణాలు

93. 1964 – 1966 నాటి విద్యా మిషన్ ఏది?
- (A) కొఠారి మిషన్
- (B) రాధాకృష్ణన్ మిషన్
- (C) మొదలియార్ మిషన్
- (D) ఈశ్వరీబాయి మిషన్

94. “పన్నుల కోసం అతను..... మరియు.... విక్రయించే మార్గాలను దోచుకున్నాడు” అని గరిమిశ్య సత్యనారాయణ గారు అన్నారు.

(A) కల్లు – మద్యం

(B) పొలం – గొడ్డులు

(C) ఆస్తులు – పాస్తులు

(D) పస్తువులు – ఆభరణాలు

95. 1948 “A.F. Osborn” తన “Your Creative Power” అనే పుస్తకంలో ఏ పద్ధతి గుర్తింపజేసాడు?

(A) చర్చల పద్ధతి

(B) అన్వేషణ పద్ధతి

(C) అనుసంధాన పద్ధతి

(D) మేధోన్నత పద్ధతి

96. "లండన్ లోని విద్యార్థి బృందము శ్రీశ్రీ బృందాన్ని ఆహ్వానించింది." అనే వాక్యాన్ని కర్మణి వాక్యంగా మార్చండి.

(A) విద్యార్థి బృందము లండన్ లో శ్రీశ్రీ బృందాన్ని ఆహ్వానించింది.

(B) విద్యార్థి బృందాన్ని లండన్ లోని శ్రీశ్రీ బృందం ఆహ్వానించింది.

(C) ఆహ్వానించింది లండన్ లోని విద్యార్థి బృందము శ్రీశ్రీ బృందాన్ని.

(D) శ్రీశ్రీ బృందం లండన్ లోని విద్యార్థి బృందంచే ఆహ్వానించబడ్డారు.

97. తిక్కన కవితా గుణాలలో ప్రధానమైనది ఏది?

(A) కథానిక

(B) ఆత్మకథ

(C) నాటకీయత

(D) పదకవిత

98. బోధనలో ఏ పద్ధతి అనుసరించుట ద్వారా సిద్ధాంతాలు, సూత్రములు రూపొందించుటకు అనువుగా ఉండును?

(A) కథన పద్ధతి

(B) సమస్యా పద్ధతి

(C) యూనిట్ పద్ధతి

(D) సామూహిక పద్ధతి

99. 'కృష్ణుడు వర్షమును గురించి జపము చేసాడు.'

ఇది ఏ ఆర్థంలో ఉన్న ద్వితీయ విభక్తి?

(A) ఉద్దేశించిన

(B) నిర్దేశించిన

(C) కర్త

(D) క్రియ

100. స్పష్టంగా, దోష రహితంగా రాయడం, విరామ చిహ్నాలు పాటిస్తూ రాయడం దేనికి సంబంధించినది?

(A) నైపుణ్యం

(B) జ్ఞానం

(C) అవగాహన

(D) వినియోగం

B – SECTION – III
HINDI

41. निम्नलिखित विकल्पों में से सू का पर्यायवाची शब्द है –
(A) सेना
(B) चमड़ा
(C) पर्वत
(D) पूजास्थल
42. पाठ 'चीफ की दावत' किस काल सत्य को उद्घाटित करती है?
(A) प्राइवेट नौकरी में प्रमोशन की
(B) मेहमान नवाजी की
(C) पड़ोसियों की दखलअंदाजी
(D) वृद्धों की दयनीय स्थिति
43. 'वह पढ़ चुका होगा।' यह वाक्य वर्तमान काल के किस भेद में है?
(A) पूर्ण वर्तमान
(B) तात्कालिक वर्तमान
(C) संदिग्ध वर्तमान
(D) संभाव्य वर्तमान
44. 'वत्स्य ध्वनि' का निम्नलिखित विकल्पों में से कौन-सा सही उदाहरण है?
(A) र
(B) य
(C) म
(D) च
45. 'नौकरानी' शब्द में किस प्रत्यय का प्रयोग हुआ है?
(A) रानी
(B) आनी
(C) नी
(D) ई
46. 'अर्थ' का सही विलोम शब्द निम्नलिखित विकल्पों में से चुनिए –
(A) मध्य
(B) कर्म
(C) संपूर्ण
(D) इति
47. निम्नलिखित विकल्पों में से गलत बहुवचन रूप है –
(A) सामंत्वार
(B) प्रसिद्ध
(C) दर्शन
(D) दीवार
48. उपन्यास 'चित्रलेखा' में सामंत मृत्युंजय किससे अपनी पुत्री यशोधरा का विवाह करवाना चाहता था?
(A) कुमारगिरि
(B) बीजगुप्त
(C) रत्नांबर
(D) कृष्णादित्य

49. 'अष्टावक्र' किसकी रचना है?

- (A) विष्णु पभाकर
- (B) भीष्म साहनी
- (C) हजारी प्रसाद द्विवेदी
- (D) रामवृक्ष बेनीपुरी

50. बालमुकुंद गुप्त की रचना 'बनाम लॉर्ड कर्जन' का उद्देश्य है -

- (A) दिल्ली दरबार के बारे में बताना।
- (B) बालक शिवशंभु की बुलबुलों की चाहत दर्शाना।
- (C) बंग-भंग के बारे में बताना।
- (D) लॉर्ड कर्जन को कर्तव्यों के प्रति सचेत करना।

51. 'निर्गुन कौन देस को बासी?

मधुकर! हँसि समुझाय, सौँह दै मुँसति, सौँच, न हौँसी।।

इस पद में कौन, किससे सवाल कर रहा है?

- (A) उद्धव कृष्ण से
- (B) गोपियाँ कृष्ण से
- (C) गोपियाँ उद्धव से
- (D) कृष्ण माता यशोदा से

52. माधव और घीसू ने बुधिया के दाह-संस्कार के लिए जमींदार से कितने रुपए की सहायता राशि प्राप्त की?

- (A) 2 रुपए
- (B) 3 रुपए
- (C) 4 रुपए
- (D) 5 रुपए

53. 'इस वर्ष सौ सेंटीमीटर वर्षा होगी।' वाक्य में विशेषण के किस भेद का प्रयोग हुआ है?

- (A) गुणवाचक विशेषण
- (B) संख्यावाचक विशेषण
- (C) परिमाणवाचक विशेषण
- (D) सार्वनामिक विशेषण

54. "अब कछु नाथ न चाहिअ मोरें। दीन दयाल अनुग्रह तोरें।।

फिरती बार मोहि जो देबा। सो प्रसादु में सिर धरि लेबा।।"

प्रस्तुत चौपाई किस प्रसंग से है?

- (A) भरत-मिजाप प्रसंग
- (B) धनुष-मय प्रसंग
- (C) पुष्प वाटिका प्रसंग
- (D) केवट प्रसंग

55. 'भ्रातृत्व' शब्द को जातिवाचक संज्ञा में बदलिए।

- (A) भार्या
- (B) भाई
- (C) भ्रातृज
- (D) भ्राता

56. 'रचित संजय की पतंग उड़ाता है।' इस वाक्य में क्रिया का कौन सा भेद है?

- (A) सकर्मक क्रिया
- (B) अकर्मक क्रिया
- (C) सहायक क्रिया
- (D) प्रेरणार्थक क्रिया

57. लिखित रूप में 'अभ्यास' शब्द का उच्चारण 'अभ्यास' की तरह होता है। इस दृष्टि से 'अध्यापक' शब्द का उच्चारण रूप होगा -
- (A) अदध्यापक
(B) अदध्यापक
(C) अधध्यापक
(D) अधदयापक
58. हिंदी में अनुवाद कीजिए -
- आज आप हमारे यहाँ भोजन कर लीजिए।
- (A) आप आज हमारे यहाँ भोजन कर लीजिए।
(B) आज आप हमारे यहाँ भोजन कर लिए हैं।
(C) आज आप हमारे यहाँ भोजन करेंगे?
(D) आप आज हमारे यहाँ भोजन करके देखिए।
59. उषा प्रियंवदा की कहानी 'वापसी' का मुख्य पात्र कौन है?
- (A) गजाधर बाबू
(B) अमर बाबू
(C) नरेंद्र बाबू
(D) गनेशी बाबू
60. 'आपका बंटी' उपन्यास में बंटी माँ शकुन है।
- (A) प्रतिष्ठित कॉलेज की प्रिंसिपल
(B) किसी कंपनी में मैनेजिंग डिरेक्टर
(C) सरकारी अस्पताल में डॉक्टर
(D) सचिवालय में क्लर्क

61. निम्नलिखित विकल्पों में से शुद्ध वर्तनी वाले शब्द का चयन कीजिए -
- (A) जयोत्सना
(B) ज्योत्सना
(C) ज्योत्सना
(D) जोत्सना
62. 'शोक मनाना' के लिए सही मुहावरा दिए गए विकल्पों में से छाँटिए -
- (A) सिर उठाना
(B) सिर झुकाना
(C) सिर खुलाना
(D) सिर धुनना
63. 'पथ की पहचान' कविता के कवि हैं -
- (A) राम नरेश त्रिपाठी
(B) हरिवंश राय बच्चन
(C) भवानी प्रसाद मिश्र
(D) सर्वेश्वर दयाल सक्सेना
64. 'गायक' का सही संधि विच्छेद है -
- (A) गा + अक
(B) गा + अक
(C) गै + अक
(D) गे + यक
65. गद्य शिक्षण के अंतर्गत किस विकल्प का चयन नहीं किया जाएगा?
- (A) नमक का दारोगा - मुंशी प्रेमचंद
(B) झूठा सच - यशपाल
(C) साकेत - मैथिलीशरण गुप्त
(D) शिरीष के फूल - हजारी प्रसाद द्विवेदी

66. हिंदी में अनुवाद कीजिए –

ମୋର କେବଳ ଗିଲାସେ ଥଣ୍ଡା ପାଣି ଦରକାର ।

- (A) मुझे एक गिलास ठंडा पानी चाहिए ।
 (B) मेरे को एक गिलास ठंडा पानी चाहिए ।
 (C) मैं तो सिर्फ एक गिलास ठंडा पानी लूँगा / लूँगी ।
 (D) मैं तो सिर्फ ठंडे पानी को एक गिलास लूँगा / लूँगी ।

67. कविता 'झाँसी की रानी' में किस गवर्नर जनरल का जिक्र आया है?

- (A) विलियम बैंटिक
 (B) वॉरेन हेस्टिंग्स
 (C) कॉर्नोवॉलिस
 (D) डलहौजी

68. 'आषाढ़ का एक दिन' नाटक में मल्लिका का पाणिग्रहण किससे होता है?

- (A) कालिदास
 (B) दंतुल
 (C) विलोम
 (D) निक्षेप

69. 'कुरुक्षेत्र में महाभारत का युद्ध हुआ था।' – वाक्य में आए रेखांकित अंश का कारक कि है –

- (A) करणकारक
 (B) संबंध कारक
 (C) कर्म कारक
 (D) अधिकरण कारक

70. निम्नलिखित विकल्पों में किस विकल्प में हिंदी वर्णमाला के 'व' वर्ण का सही प्रयोग हुआ है –

- (A) तवा
 (B) अबिनष्ट
 (C) बकील
 (D) अपूब

71. निम्नलिखित विकल्पों में से 'युवराज' शब्द का स्त्रीलिंग शब्द छाँटिए –

- (A) युवरानी
 (B) युवराजी
 (C) युवराज्ञी
 (D) युविका

72. 'प्रायश्चित' पाठ में पंडित जी ने बिल्ली की हत्या पर किस ऋषि के विधान की बात कही थी?

- (A) कुंभीपाद
 (B) रौरव
 (C) शीतलो
 (D) कालसूत्र

73. नागार्जुन ने अपनी कविता 'बहुत दिनों के बाद' में क्या जी भरकर खाया था?

- (A) तालमसुरा
 (B) तोतफाणी आम
 (C) ताड़ फल
 (D) रावा का गीला गुड़

74. 'पुरुषोत्तम' में प्रयुक्त संधि का नाम है -

- (A) गुण संधि
- (B) यण संधि
- (C) अयादि संधि
- (D) वृद्धि संधि

75. हिंदी में अनुवाद कीजिए -

ଫୋଷ୍ଟାମାଷ୍ଟରଙ୍କ ଜରିଆରେ ମୋର ଲୌଣସି ଡାକ
ଥାପିଛି କି?

- (A) क्या पोस्टमास्टर के मार्फत मेरी कोई डाक आई है?
- (B) पोस्टमास्टर ने मेरी कोई डाक लाई है क्या?
- (C) क्या पोस्टमास्टर के पास मेरी कोई डाक है क्या?
- (D) पोस्टमास्टर के द्वारा मेरी कोई डाक लाई गई है?

76. रेखाचित्र 'रज़िया' में रज़िया के शौहर का क्या नाम है?

- (A) सुलेमान
- (B) हसन
- (C) आबिद
- (D) अनवर

77. हिंदी में अनुवाद कीजिए -

ଗଲାବେଳେ ଏ ଚିଠି ଡାକ ବାକ୍ସରେ ପକାଇ ଦେବ ।

- (A) जाने के दौरान ये पत्र लेटर बॉक्स में छोड़ देना ।
- (B) तुम जाओगे तो ये पत्र लेटर बॉक्स में डाल देना ।
- (C) जाते-जाते यह पत्र लेटर बॉक्स में डाल देना ।
- (D) जाते वक्त यह पत्र लेटर बॉक्स में डाल देना ।

78. दिनकर मानते हैं कि भविष्य में युद्धों की संभावना

से इनकार नहीं किया जा सकता, क्योंकि -

- (A) मनुष्य स्वभावतः युद्ध प्रिय होता है ।
- (B) मनुष्य में स्वार्थ और द्वेष की प्रवृत्ति है ।
- (C) मनुष्य परिस्थितियों के आगे विवश है ।
- (D) मनुष्य युद्ध को विकास का मार्ग मानता है ।

79. महाविद्यालय में जब एक प्रोफेसर 'कामायनी' पढ़ा

रहे होते तो इस लंबी कविता को सुगमता से पूरा करने के लिए काव्य शिक्षण के क्षेत्र में किस विधि को अपनाया जाना उचित है?

- (A) गीत विधि
- (B) व्याख्या विधि
- (C) खंडान्वय विधि
- (D) अभिनय विधि

80. 'हिमाद्रि तुंग शृंग से' - कविता जयशंकर प्रसाद के

किस नाटक में है?

- (A) चंद्रगुप्त
- (B) स्कंदगुप्त
- (C) ध्रुवस्वामिनी
- (D) राज्यश्री

81. "कहत, नटत, रीझत, खिझत, मिलत, खिलत,
तजियात।

भरे भौन मैं करत हैं नैननु ही सब बात ॥"

इस दोहे से जुड़ा/जुड़े कौनसा/स कथन सही
है/हैं?

- (A) क्रियाओं की संख्या अधिक है
- (B) यह बिहारीलाल का दोहा है।
- (C) यह अर्द्धसम मात्रिक छंद है।
- (D) सभी विकल्प सही हैं।

82. "माली आवत देखि के, कलियाँ करै पुकार।

फूली-फूली चुनि गई, कालि हमारी बार ॥

यह दोहा किसकी कृति है?

- (A) कबीरदास
- (B) सूरदास
- (C) तुलसीदास
- (D) बिहारी

83. 'प्रथम रश्मि का आना रंगिणि! तूने कैसे पहचाना?'

पंक्ति में 'तूने' किसके लिए आया है?

- (A) पुजारिन
- (B) कृषक
- (C) पुष्प
- (D) चिड़िया

84. 'है अभी बहुत कुछ है -

अगर बची है दूब.....।

'अकाल में दूब' कविता की ये पंक्तियाँ क्या व्यंजित
करती हैं?

- (A) बारिश होने वाली है।
- (B) आशा और अदम्य जिजीविषा का भाव।
- (C) दूब-दर्शन समृद्धि का सूचक है।
- (D) खेतों में जमी का शेष होना।

85. 'कनक कनक तैं सौगुनी मादकता अधिकाय' में

कनकद्वय का अर्थ है -

- (A) कनक - धतूरा, कनक - स्वर्ण
- (B) कनक - कोठी, कनक - कन्या
- (C) कनक - सोमरस, कनक - सिंहासन
- (D) कनक - आभूषण, कनक - देवी

86. जैनंद्र कुमार की 'पत्नी' कहानी में कालिंदीचरण

कौन है?

- (A) सुनंदा का पति
- (B) एक देशोद्धारक
- (C) रफीगंज का बड़ा व्यापारी
- (D) विकल्प 'ए' और 'बी' दोनों

87. किस इच्छा की पूर्ति के लिए बालकृष्ण कच्चा दूध पीने को तैयार हो जाते हैं?

(A) बलराम की तरह शक्तिशाली होने के लिए।

(B) बलराम की तरह गोरा होने के लिए।

(C) बलराम की तरह लंबे-घने बाल पाने के लिए।

(D) बलराम की तरह बड़े बनने के लिए।

88. शिक्षण विधि में व्याकरण का कोई पाठ पढ़ाते समय जब एक शिक्षक छात्रों के सम्मुख अनेक उदाहरण रखता है और उन उदाहरणों के आधार पर किसी निष्कर्ष पर पहुँचता है, तो इस विधि को..... कहते हैं।

(A) आगमन विधि

(B) निगमन विधि

(C) परीक्षण विधि

(D) सूत्र विधि

89. "बैर क्रोध का आचार या मुरब्बा है।" यह किसका कथन है?

(A) आचार्य रामचंद्र शुक्ल

(B) जयशंकर प्रसाद

(C) मुंशी प्रेमचंद

(D) हजारी प्रसाद द्विवेदी

90. 'पुरस्कार' कहानी के आधार पर सुमेलित विकल्प को चुनिए।

(A) मगध का राजकुमार - वीर सिंह मित्र

(B) मगध जनपद की राजधानी - श्रावस्ती

(C) कोशल की कृषक कन्या - मधुलिका

(D) कोशल के नरेश - अरुण

91. 'वह तोड़ती पत्थर' कविता में मजदूर महिला को कहाँ देखा गया था?

(A) अहमदाबाद के पथ पर

(B) जहानाबाद के पथ पर

(C) मुरादाबाद के पथ पर

(D) इलाहाबाद के पथ पर

92. निम्नलिखित किस दोहे से समय के सदुपयोग की महत्ता का बोध होता है?

(A) साधु मेसा चाहिए जैसा....

(B) कस्तूरी कुंडलि बसै.....

(C) कल करे सो आज कर.....

(D) माटी कहे कुम्हार से.....

93. हिंदी में अनुवाद कीजिए -

ଜୋତାଠାରୁ ଜୁଆ-ପାଲିଶ କରି ଖୁବ ଚମକାଇ ଦିଅ ।

(A) क्रीम-पॉलिश करते जूतों पर चमक लगा दो।

(B) जूतों पर क्रीम-पॉलिश करके खूब चमका दो।

(C) क्रीम-पॉलिश के द्वारा जूतों को चमकाओ।

(D) जूतों में क्रीम-पॉलिश लगाओ और खूब चमकाओ।

94. 'संकलनत्रय' किस समास का उदाहरण है?

(A) द्वंद्व

(B) द्विगु

(C) कर्मधारय

(D) तत्पुरुष

95. निम्नलिखित विकल्पों में से 'संयुक्त वाक्य' का चयन कीजिए -

- (A) उसने कहा कि कार्यालय बंद हो गया।
 (B) पुलिस को देखते ही चोर भाग गया।
 (C) सुधीर, दिनेश और राज दिल्ली गए हैं।
 (D) आज गुरुवार है, इसलिए बाजार बंद रहेगा।

96. महादेवी वर्मा की किस रचना में 'गौरा' रेखाचित्र संकलित है?

- (A) स्मृति की रेखाएँ
 (B) मेरा परिवार
 (C) नीरजा
 (D) दीपशिखा

97. 'भोलाराम का जीव' पाठ में भोलाराम कहाँ का निवासी था?

- (A) इंदौर
 (B) होशंगाबाद
 (C) जबलपुर
 (D) ग्वालियर

98. 'ईट से ईट बजाना' - इस लोकोक्ति का सही अर्थ नीचे दिए गए विकल्पों में से चुनिए -

- (A) दोषारोपण करना
 (B) कठोर वार करना
 (C) तबाह कर देना
 (D) शोर-शराबा करना

दिए गए अनुच्छेद को पढ़कर पूछे गए प्रश्नों के उत्तर विकल्पों में से चुनिए :

आज 'वसुधैव कुटुम्बकम्' की बढ़ती प्रासंगिकता और आवश्यकता ने भारतीय संस्कृति और साहित्य की ओर भी विश्व का ध्यान आकृष्ट करने का काम किया है, क्योंकि यह विचार भारतीय दर्शन को वैश्विक स्तर पर सशक्त बनाने के साथ विश्व को भी बंधुत्व की भावना से ओत-प्रोत कर रहा है और यही नूतन रूप में वैश्वीकरण है। जिस दिन पृथ्वी के सभी लोग समस्त भेदभाव भुलाकर एक परिवार की तर्क आचरण करने लगेंगे, उसी दिन सच्ची मानवता का उदय होगा।

99. वर्तमान समय में 'वसुधैव कुटुम्बकम्' की प्रासंगिकता क्यों बढ़ रही है?

- (A) लोगों के बीच बढ़ते पारस्परिक भेदभाव के कारण
 (B) पृथ्वी के अलग-अलग देशों में बँट जाने के कारण
 (C) भारतीय संस्कृति का अभिन्न अंग होने के कारण
 (D) भारतीय दर्शन और अध्यात्म में इसका उल्लेख होने के कारण

100. सच्ची मानवता का उदय कब होगा?

- (A) जब नैतिकता का विकास होगा।
 (B) जब कौशल का विकास होगा।
 (C) जब ध्यावसायिक दृष्टिकोण होगा।
 (D) जब बंधुत्व की भावना से विश्व-कल्याण होगा।

C – SECTION – IV
COMPULSORY FOR ALL STREAMS
CHILD DEVELOPMENT, PEDAGOGY, SCHOOL MANAGEMENT AND EVALUATION

101. Total number of members in School Management & Development Committee are-
- (A) 15
(B) 16
(C) 17
(D) 18
102. Who is more active in critical pedagogy?
- (A) Teacher
(B) Learner
(C) Parents
(D) Society
103. The quality education of a school management mainly depends upon -
- (A) Infrastructural facilities
(B) Teaching – learning approach
(C) Tutorial and attractive class
(D) Classroom and laboratories
104. Which method of evaluation is effective for both Curricular and Co-curricular achievements?
- (A) Formative
(B) Comprehensive
(C) Diagnostic
(D) Aptitude
105. Which method is more effective for self-assessment?
- (A) Observation
(B) Assignment
(C) Portfolio
(D) Rubrics
106. Pedagogy is a science of -
- (A) Teaching
(B) Learning
(C) Acting
(D) Analysing
107. Cognitive constructivism does not depend on-
- (A) Experience of the child
(B) Environment of the child
(C) Concept of the child
(D) Inquisitiveness of the child
108. Which of the following is not coming under the uses of observation in assessment?
- (A) It is used to study interpersonal relationship in case of shy and exceptional children.
(B) It is used to study and record actual pupil's behaviour in the natural environment.
(C) It is used in ascertaining the general trend of opinion of a group.
(D) It can be utilised for the purpose of observation of a single individual pupil or group of pupils.

109. Which is not the principle of growth?

- (A) Growth is gradual
- (B) Growth is quantitative
- (C) The rate of growth is not even
- (D) Growth follows a pattern

110. The basic purpose of school management is to help -

- (A) Teachers in improving method
- (B) Teachers in understanding pupil
- (C) Teachers in dealing pupil
- (D) Children learn more effectively

111. According to Piaget, the pre-operational stage coincides with -

- (A) Pre-childhood stage
- (B) Early childhood stage
- (C) Late childhood stage
- (D) Adolescence stage

112. Instinct of constructiveness is associated with which type of emotion?

- (A) Distress
- (B) Feeling of creativeness
- (C) Fear
- (D) Negative self-feeling

113. If I.Q. of a person is 150 and Mental Age is 30, then what is the value of Chronological Age?

- (A) 10
- (B) 20
- (C) 30
- (D) 40

Handwritten calculation for Q113:

$$\frac{30}{100} \times 150 = 45$$

$$45 - 25 = 20$$

Chronological Age = 20

114. Which type of observation technique is?

- (A) Objective
- (B) Subjective
- (C) Diagnostic
- (D) Preventive

115. Who was the propounder of social constructivism?

- (A) Vygotsky
- (B) Jean Piaget
- (C) Noam Chomsky
- (D) Kohlberg

116. Innate theory was developed by -

- (A) Noam Chomsky
- (B) Erikson
- (C) Kohlberg
- (D) Vygotsky

117. Maturation is -

- (A) Psychological Process
- (B) Mental Process
- (C) Learning Process
- (D) Biological Process

118. Which of the following is both qualitative and quantitative?

- (A) Observation
- (B) Experimentation
- (C) Study
- (D) Evaluation

119. Which of the following is one of the foremost requisite of a good administrator?

- (A) Confidence
- (B) Power
- (C) Chair
- (D) Wealth

147516

120. Name the first psychologist who defined the Mental Age -

- (A) J.P. Guilford
- (B) L.L. Thurstone
- (C) Gagne
- (D) Alfred Binet

147516

121. Which of the following are only visual aids?

- (A) Black-board, Charts, Flashcards
- (B) Black-board, Radio, Television
- (C) Black-board, Display board, Radio
- (D) Black-board, Tape-recorder, Projector

147516

122. Which one is not a component of educational management?

- (A) Educational Planning
- (B) Educational Guidance
- (C) Educational Administration
- (D) Educational Supervision

147516

123. "A project is a problematic act carried to completion in its natural setting." - Who said it?

- (A) Kilpatric
- (B) Stevenson
- (C) Erikson
- (D) Stenberg

147516

124. Number of Teachers to be nominated to SMC is -

- (A) 01
- (B) 02
- (C) 03
- (D) 04

147516

125. Who was the propounder of multiple theory of intelligence?

- (A) Spearman
- (B) Guilford
- (C) Gardner
- (D) Thomson

47516

126. Which one is an example of human resource management?

- (A) Teacher
- (B) Library
- (C) Classroom
- (D) Playground

47516

127. Which is not associated with intellectual development?

- (A) Memorization
- (B) Concept formation
- (C) Observation
- (D) Socialisation

147516

128. Which method is different from the other three in assessment point of view?

- (A) Field work
- (B) Group work
- (C) Project work
- (D) Classroom Demonstration

147516

129. Which of the following is a demerit of observation?

- (A) More reliable
- (B) More searching
- (C) Time consuming
- (D) Very flexible

147516

147516

130. According to Thurstone's approach intelligence comprises how many types of mental abilities?

- (A) 07
- (B) 09
- (C) 10
- (D) 12

147516

131. Which principle is not associated with growth and development?

- (A) Principle of continuity
- (B) Principle of contiguity
- (C) Principle of integration
- (D) Principle of segregation

147516

132. By which method of assessment, the weakness of a learner can be identified?

- (A) Continuous
- (B) Diagnostic
- (C) Summative
- (D) Formative

147516

133. When did multilingual education start in our state?

- (A) 2005-2006
- (B) 2006-2007
- (C) 2007-2008
- (D) 2008-2009

147516

134. Development proceeding in the direction of longitudinal axis (Head to Foot) is called as -

- (A) Cephalo-caudal tendency of development
- (B) Proximodistal tendency of development
- (C) Spiral tendency of development
- (D) None of the above

147516

135. Which is not related with the objectives of motives?

- (A) To energize the behaviour
- (B) To stabilize the behaviour
- (C) To stimulate the behaviour
- (D) To activate the behaviour

147516

136. What is the sequence of preparing a project?

- (A) Choosing, Planning, Executing & Evaluating
- (B) Planning, Choosing, Executing & Evaluating
- (C) Executing, Evaluating, Choosing & Planning
- (D) Evaluating, Choosing, Planning & Executing

137. In which step difficulty value and discriminating power of the test items are determined?

- (A) Try-out
- (B) Planning
- (C) Preparing
- (D) Organising

138. In India, the school administration should be -

- (A) Democratic
- (B) Autocratic
- (C) Bureaucratic
- (D) Idealistic

139. In which test raw scores are directly interpreted?

- (A) Standardised test
- (B) Objective test
- (C) Teacher-made test
- (D) Objective based test

140. Social development during adolescence include -

- (A) Fear and Shame
- (B) Adult-like behaviour
- (C) Restlessness
- (D) Imagination

141. Which one is the internal condition of learning?

- (A) Contiguity
- (B) Practice
- (C) Discrimination
- (D) Entering behaviour

142. Which type of motivation is related to reward?

- (A) Extrinsic
- (B) Intrinsic
- (C) Biological
- (D) Internal

143. Concept formation primarily relates to -

- (A) Cognitive development
- (B) Conative development
- (C) Psycho-motor development
- (D) Affective development

144. Which of the following is related to learner's handwriting?

- (A) Family
- (B) Society
- (C) Environment
- (D) Maturation

145. Which is not a factor of democratic management?

- (A) Cooperation
- (B) Coordination
- (C) Integration
- (D) Imposition

147516

146. In which situation the learner constructs his/her own knowledge?

- (A) Teacher-centred
- (B) Learner-centred
- (C) Learning -control
- (D) Subject-control

147516

147. Lecture-method is generally called as -

- (A) Learner-centred
- (B) Child-centred
- (C) Activity-centred
- (D) Teacher-centred

147516

147516

148. Progressive change in quality composition and character is called -

- (A) Growth
- (B) Development
- (C) Progress
- (D) All the above

147516

149. Which one is not a tool of observation?

- (A) Rating scale
- (B) Check list
- (C) Achievement test
- (D) Anecdotal record

147516

150. Which one is the first phase of a learning sequence?

- (A) Maturation
- (B) Motivation
- (C) Interest
- (D) Action

147516

147516